

KONYA
BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
İDARİ-FENNİ ZABITA YÖNETMELİĞİ

Belediye Meclisi Kararı: 27/02/1976

Not: 19/11/1990 tarih 67 sayılı meclis kararı ile 14. ve 18. maddede değişiklikler yapılmış.

İşbu (Konya Belediyesi, İdari-Fenni ve Sağlık Zabıta Yönetmelikleri) Belediye Meclisinin 27/02/1976 tarihli oturumunda ittifakla kabul edilmiş, İdari-Fenni kısmı Konya Valiliğinin 24/03/1976 tarih, Özel İdari Md. Belediye ve Köycülük Br. 1169-25/2976 sayılı yazısı ile, Sağlık kısmı da İçişleri ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlıklarınca tetkik edilerek Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığının 20/09/1976 tarih, Çevre Sağ.Şb. 9841 sayılı yazılar ile onandığı bildirildikten sonra, Konya'da Türkiye'de Yarın Gazetesi'nde 20/11/1976 tarihinde yayınlanması tamamlanarak yürürlüğe girmiştir.

KONYA BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İDARİ-FENNİ ZABITA YÖNETMELİĞİ
UMUMİ HÜKÜMLER

Madde 1- Bu yönetmelik 1580 sayılı Belediye Kanunu ile diğer kanunların belediyeye yüklediği görevleri yapmak ve halkın rahatlığını ve sağlığını korumak için yapılmıştır.

Madde 2- Konya Belediye sınırları içerisinde bulunan herkes bu yönetmelikte yazılı emir ve yasaklara uymaya mecburdur.

Madde 3- Bu yönetmelikteki emir ve yasaklara uymayanlar hakkında Umuru Belediyeye Müteallik Ahkamı Cezaiye kanunu ve bu kanunu tadil eden kanunlara ve bu kanuna ek kanunlardaki yazılı cezalar Encümen kararı ile uygulanır.

UMUMİ YERDERDE VE TAŞIT ARAÇLARINDA HERKESİN UYACAĞI
BELEDİYE EMİR VE YASAKLARI

I. FASIL

Madde 1- Dükkan ve binalarda cadde ve sokakların şeref ve manzarasını bozacak şeyler asmak yasaktır.

Madde 2- Büyük meydan ve yollar üzerinde ve şehrin büyük ve işlek caddelerindeki dükkanların camekanlarında işkembe, paça gibi görünüşü göze batan şeyler bulundurmamak ve lokantalarda yenecek şeyleri camekan önüne koymak ve hazırlamak yasaktır.

Madde 3- Cadde ve sokaklar ile dükkan önleri, pasajlar ve kapalı çarşılardaki antre ve geçişe ait yollarla, kiracıların gelip geçmesine mahsus olan apartman koridorları hiçbir kimse tarafından hiçbir suretle işgal edilemez. İşgal eden seyyar ve sabit esnafa tutanak tanzim edilmekle beraber sahipleri tarafından işgale devam edildiği ve yasak dinlenmediği takdirde zabıta tarafından men edilir. (İşgal mevzuu olan maddeler, emanet ambarına alınarak işgal cezası ve nakliye masrafa % 10 fazlasıyla ödenmedikçe iade edilemez.)

Madde 4- Yolları ve meydanları (velevki pek az bir yer ve pek az bir zaman için dahi olsa) herhangi bir şeyle tutmak, kapatmak, gelip geçmeye zorluk vermek yasaktır. Yollarda ve meydanlarda ve evlerin, dükkanların sokak kapıları önünde oturmak suretiyle buraları işgal etmek yasaktır.

Madde 5- Dükkan ve binaların sokak yüzlerine konan tente ve siperler (sabit olsun, müteharrik olsun) ancak yaya kaldırımının genişliği kadar olacak ve bunların saçaklarının kaldırımından yüksekliği 2.20 metreden ve duvara dayanan kollarının yüksekliği ise 3 metreden aşağı olmayacaktır. Eski, yırtık ve çirkin şeylerden tente ve siper yapmak yasaktır.

Madde 6- Ev, apartman ve emsali binalara ait yer katında bulunan kapı, pencere, panjur vesairenin gelip geçmeyi güçleştirecek şekilde ve iyice tespit edilmemiş olarak sokak tarafına açılmaları yasaktır.

Madde 7- Bahçe ve arsalardan cadde ve sokaklara doğru uzanan ağaç dalları 3 metre yüksekliğe kadar sahipleri tarafından budanacaktır. Bu irtifadan aşağıya dal sarkıtılması yasaktır.

Madde 8- 6085 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 16. maddesi gereğince Belediyeden ruhsat almadan Belediye hudutları içindeki karayolları kenarında akaryakıt depoları, garaj taşıt aracı parkı, servis istasyonu, taşıt aracı kiralama yerleri, taşıt aracı veya müteharrik makine tamir ve sökme yerleri, şoför ve sürücü okul veya kursları ve benzeri tesislerin yapılması ve açılması yasaktır.

Madde 9- Şehir dahilinde seyreden bilumum taşıt araçlarının seyirleri halinde vasıta kullananların, tedbirsizlik ve dikkatsizlik veya kasıtlı olarak yollardaki su birikintileri ile çamurlu yollardan veya tretuvarlardan geçmekte olan şahıslar üzerine sıçratmak suretiyle halkı rahatsız etmeleri yasaktır.

Madde 10- Belediyemizden işletme ruhsatı almadan her türlü işyeri açılarak faaliyet gösteremez, işletme ruhsatı alınmış olan yerde ruhsat hilafına başka bir iş yapılamaz, işyeri işletme ruhsatını aldıktan sonra aynı yerde her hangi bir değişiklik yapamaz, ruhsat aldığındaki durumunu aynen muhafaza etmek zorundadır.

Madde 11- Ayna vesaire gibi çok parlak şeyleri yollarda açık olarak taşımak yasaktır.

Madde 12- Yollarda ve meydanlarda her ne suretle olursa olsun toplanarak gelip geçmeyi güçleştirmek yasaktır.

Madde 13- Belediyece konulmuş olan sokak levhaları ile bina numaralarını, elektrik ve su abone numaralarını her ne suretle olursa olsun bozmak, kırletmek, düşürmek ve bunların yerini değiştirmek yasaktır.

Umumi Bahçeler, Eski ve Yeni Abideler, Havuzlar ve Çeşmeler:

Madde 14- Umumi bahçeler ve parklarda aşağıdaki yazılı şeyleri yapmak yasaktır.

- 1) Çimenlere ve çiçek tarhlarına basmak,
- 2) Ağaçları, fidanları, çiçekleri koparmak,
- 3) Girmesine müsaade edilen hayvanlara zarar yaptırmak yasaktır.
- 4) Bu yerlerde bulunan şeyleri bozmak, kırletmek, yerinden oynatmak, üzerine çizgi vesaire yapmak,
- 5) Bahçe ve parklara kağıt parçası, yemek artığı, şu veya bu atarak kırletmek,
- 6) Havuzlara girmek veya hayvan sokmak, bir şey atmak ve buradaki balıkları tutmak,
- 7) Her ne şekilde olursa olsun avlanmak,

- 8) Belediyece konulmuş olan kanepelerden başka yerlere oturmak,
- 9) İçki içmek,
- 10) Çalgı veya gramfon çalmak, şarkı söylemek, teyp, radyo, pikap çalmak,
- 11) İçki içmek,
- 12) Beyanname ve ilan yapıştırmak,
- 13) Yaş veya kuru odun veya çalı toplamak,
- 14) Sergi kurmak veya her ne suretle olursa olsun yiyecek ve içecek satmak,
- 15) Motorlu, motorsuz her türlü taşıt araçları ile ve hayvanla yollarda gezmek ve buralardan hayvan geçirmek.
- 16) Çocuk arabalarının Belediyece bunlarına ayrılmış olan yerlerin dışında dolaştırmak,
- 17) Seyyar fotoğrafçı ve kundura boyacılarının bu gibi yerlerde faaliyette bulunması,
- 18) Bu gibi yerlere halka açık bulundurulmadıkları zaman girmek,
- 19) Fuar alanı içerisinde faaliyette bulunan büfe, kafeterya, çay bahçesi, lunapark ve bölümlerinde, gazino ve lokanta, baloncu, fotoğrafçı, simitçi ve her türlü satış ve teşhir reyollarında;
  - a) Yüksek sesle anons yapmak, müzik yayınlamak,
  - b) Yeşil alanları tahrip ve işgal etmek,
  - c) Yolları, kaldırımları işgal ve tahrip etmek,
  - d) Kendilerine tahsis olunan yerin dışına çıkmak yasaktır.
  - e) Ücret tarifesi bulundurmamak zorundadır.
- 20) Fuar dahilinde içkili dolaşmak, bağırıp çağırmak, kavga ve münakaşa yapmak gibi her türlü adabı muâşeret kaidelerine aykırı hareket ederek halkın huzur ve sükununu bozacak hareketler yapmak yasaktır.

Madde 15- Şehrin yeni, eski abideleriyle heykellerini en hafif derecede dahi kirletmek, çizmek veya bozmak ve bunlara karşı her ne suretle olursa olsun saygısızlık göstermek yasaktır

Madde 16- Umumi çeşmeleri ve havuzları bozmak, kırmak ve etraflarını kirletmek ve bunlara öteberi atmak, buralarda yıkanmak, hayvan ve eşya yıkamak, hayvan sulamak, kerpiç kesmek, bahçe ve bostan sulamak ve şehir dahilinden geçen akarsularda yıkanmak yasaktır.

Madde 17- Bunların, abidelerin, yer altı ve yerüstü geçitlerinin yollarını, camilerin ve her türlü ibadet yerlerinin, trafo binalarının yüzlerini, duvarlarını, cadde ve sokaklarla tretuvarları tebeşir, yağlı boya, katran vesaire ile karalamak, yazmak ve şekil çizmek, izinsiz ilan ve afiş asmak ve kirletmek yasaktır.

Madde 18- Asfalt kaplı yollar, tretuvarlar, stabilize yollar ve Belediyemize ait her türlü binalar, ışıklı-ışsızsız işaret levhaları, sinyalizasyon direkleri, korkuluk demirlerini bozmak, kirletmek, tahrip etmek yasaktır.

İlanlar-Yazılar ve Sözcükler:

Madde 19- Belediye pulu yapışmamış ve damgalanmamış ilanları dağıtmak yasaktır.

Madde 20- Belediyece tayin edilmiş yerlerden gayrısına ilan yapıştırmak yasaktır.

Madde 21- Belediyeden izin almadan ve kanunen verilmesi lazım gelen resmi vermeden her türlü ilan ve reklam yapmak yasaktır.

Madde 22- Her türlü duvar ilanları ile ziyalı reklamlar ve umuma mahsus kapalı ve açık yerlerdeki ziyalı ve ziyasız sabit veya müteharrik yazılar zevke ve renge uygun olmaları gibi bunların üst kısmı okunaklı ve düzgün imâlî, güzel hatlı olarak Türkçe yazılacak ve başka lisanlarla olan yazılar bunların alt tarafına gelmekle beraber puntoları ile tuttıkları yerler Türkçenin yarısından fazla olmayacaktır. Bu şartlara aykırı hareket etmek yasaktır.

Madde 23- Taşıt araçlarıyla vesair surette yapılan seyyar reklamlarla, kapı, pencere ve duvarlarda sabit ziya veya projeksiyonla ve bir binadan karşıdaki bir yere her ne şekilde olursa olsun levha asılarak yapılacak ilan ve reklamlar da yukarıdaki madde hükümlerine tabi oldukları gibi bunların halkı rahatsız etmeyecek ve gelip geçmeyi güçleştirmeyecek şekilde yapılması ve her halde Belediyenin iznine, tembihlerine uygun olmaları da şarttır.

Cadde, meydan ve sokaklarda asılacak bez reklamların belediyenin muvaffakatı alınmak suretiyle ve belediyenin göstereceği yerlere, vereceği standart tip üzerinde ve binalara paralel olarak asılmak kaydıyla müsaade edilir. Araçlar üzerine veya dükkan önlerine hoparlör koymak suretiyle reklam yapmak yasaktır. Dükkan içerisinde konacak hoparlörün dışardan duyulmayacak şekilde ayarlanması şarttır.

II. FASIL

SEYRÜ-SEFER

MÜŞTEREK HÜKÜMLER

Madde 24- Tamamı veya bir kısmı yerde sürüklenmek suretiyle eşya nakli yasaktır.

Yaya Yürüyüşü:

Madde 25- Yaya kaldırımların veya yürünülen diğer yerlerde çuval, küfe vesair kabilinden olan büyüklüklerle keskin veya sivri şeylerin taşınması yasaktır.

Madde 26- Yukarıdaki maddede gösterilen yerlerde boya gibi gelip geçenlerin üstlerini kirletebilecek şeylerle, görünüşü korkunç, fena olan her türlü eşyanın açık olarak taşınması yasaktır.

Madde 27- Yaya kaldırımlarının dükkanlıklar tarafından işgali yasaktır.

Madde 28- Her türlü inşaat tamirat ve artıklarını ve molozlarının Belediyece tarif edilen yerler dışında yollara, tretuvarlara ve arsalarla dökmek ve bırakmak, yollara dökerek taşımak yasaktır.

Madde 29- İnşaatlara gri zemin üzerine siyah yazı ile en az 50-70 cm ebadında levha asılır. Bu levhada mal sahibi ile sorumlu fen adamının kim olduğu, inşaatın fenni ve teknik vasfı, ruhsat tarihi belirtilir.

Taşıt Araçları İle İlişik Hükümler:

Madde 30- Otobüslere binecek olanlar sağ taraftan ve önden binip, arkadan inmeye mecburdur.

Madde 31- (Dolmuştur) levhası asılı arabalara binmek yasaktır.

Madde 32- Otobüs ve dolmuşlar içerisinde sigara içmek yasaktır.

Madde 33- Arabalardan dışarıya baş, kol uzatmak yasaktır.

Madde 34- Otobüs ve dolmuşlarda yolcuları rahatsız edecek ve iğrendirecek şeyler yapmak, şarkı söylemek, yüksek sesle konuşmak ve her ne suretle olursa olsun gürültü etmek, gazete vesair satmak yasaktır.

Madde 35- Ayakta durulmayacak kadar yaşlı ve sakat olanlar, kucaklarında çocuk taşıyanlar, boş yer olmadığı takdirde önden başlamak ve sağdan sola doğru gitmek üzere sıra ile yer verilir.

Madde 36- Elde taşınacak küçük ve temiz şeyler müstesna olmak üzere büyük, kirli kokulu veyahut yolculara zarar verecek, rahatsız edecek şekilde ve mahiyette eşya ile binmek yasaktır.

Madde 37- Otobüslerin ve dolmuşların mecburi ve ihtiyari olarak duracakları yerler belediyece tayin edilir. Durakların haricinde arabaları, bir mecburiyet olmaksızın durdurmak ve yolcu indirip bindirmek yasaktır.

Madde 38- Önünde tek tekerleği bulunan et arabalarını kaldırımlar üzerinde yürütmek yasaktır. Bu arabalar içinde taşıdıkları eşyadan koku ve toz gibi şeyler çıkarmasına veya dökülmesine meydan vermeyecek şekilde yapılmış olacak ve zincir şeklinde fren, beyaz sol yanı belirtecek ön ışık veya reflektör, kırmızı arka ışık veya reflektör tertibatını haiz olacaktır. Umumi yerleri kirletmemelerine dikkat edilecektir.

Madde 39- Yük arabaları, yüklerinden hiçbir şeyi dışarıya serpmeyecek, sızdırmayacak, toz vesaire çıkartmayacak tertibatı olacaktır.

Madde 40- Binek arabalarının tekerlekleri lastikli olacaktır. (Yük arabaları hakkında bu faslın müşterek hükümlerindeki kayda göre muamele edilir.)

Madde 41- Sokaklarda binek ve yük hayvanlarını dövmek yasaktır.

Madde 42- Şehir içerisindeki yollardan başı boş ve sürü halinde her türlü yavan geçirmek yasaktır. Birer ikişer veya sürü halinde sevk edilecek hayvanların ne vakit, nerelerden ve ne suretle geçirilecekleri Belediye tembihleriyle ilan edilecektir. Bunlara aykırı hareket etmek yasaktır.

Madde 43- Canlı kümes hayvanlarının ayaklarından bağlı ve aşağıya sarkıtılmış olarak taşınmaları ve şehir içinde sürü halinde götürülmeleri ve kafesle nakledilirken kafeslerin sınıksız doldurulmaları yasaktır.

Madde 44- Vahşi hayvanların şehre sokulmaları veya bunların şehir içinde bir yerden başka bir yere götürülmesi için belediyeden izin alınması ve nakle ait tertibatın güvenlik bakımından yeterli olduğunun belediyece tasdik edilmesi şarttır. Hilafına hareket etmek yasaktır.

Madde 45- Yükleme; yükün bir kısmının veya hepsinin yolda dökülmesini, arabanın ve hayvanın devrilmesini, şuraya buraya takılmasını mucip olmayacak, yollara ve seyrüsefere en ufak bir zarar dahi vermeyecek surette yapılacaktır.

Madde 46- Yüklerin genişliği 2.30 m., yüksekliği yerden itibaren 3.70 m.yi geçmeyecektir. Bu haddten fazla genişlik ve irtifada olan eşya ancak belediyece tayin edilen zamanlarda nakil olunabilir.

Madde 47- Her türlü eşyanın, yenecek ve içilecek şeylerin yüklenilmesi, taşınması ve boşaltılmasında temizliğe son derece riayet edilmesi şarttır. (Gıda maddelerini taşımaya mahsus olan araba ve kapıların nev'i ve şekilleri belediye tembihleri ile tespit ve ilan olunur.)

Madde 48- Tuğla, kiremit gibi şeyleri taşıyan arabalara en az 30 cm. yüksekliğinde sağlam kenar tahtaları konacaktır. Kum, toprak, kömür ve bunlara benzer eşya çuvallar içinde taşınacak veyahut bunlar için dört tarafı kapalı ve altı çinko ile kaplı arabalar kullanılacaktır.

Madde 49- Toz yapan yüklerin direk taşınmalarında gerek yükleme ve boşaltmalarında toz çıkartmaması için gereken tedbir alınacak ve icabında üzeri örtü ile örtülecektir.

Madde 50- Taşınacak her nev'i sulu şeylerin kapları dökülmeyecek, sızmayacak şekilde yapılacaktır.

Madde 51- Belediyece tayin olunacak yerlerde sürüklenerek ve yuvarlanarak yük nakli yasaktır.

Madde 52- Yüklemede, taşınmada ve boşaltmada halkı rahatsız edecek derecede gürültü yapmak ve yükleri yolları, kaldırımları bozacak şekilde yukarıdan atmak yasaktır.

Madde 53- Bir araba veya hayvan yürürken üzerindeki eşyanın bir kısmı veya tamamı yolda dökülürse, bunlar en kısa zamanda kaldırılacak ve kaldırılmadan yola devam edilmeyecektir.

Madde 54- Şehir içinde açık araba veya küfe ile gübre, süprüntü veya bunlara benzer şeyler taşımak yasaktır.

Madde 55- Hayvan sırtında et, kereste, taş, tuğla, demir vesaire gibi görünüşü çirkin, gelip geçenlere ve yollara zarar vermesi ihtimali olan şeylerin taşınmaları yasaktır.

Madde 56- Araba ve hayvan yükletip ve boşaltmak için yollarda, meydanlarda ve umuma mahsus yerlerde rampa yapmak yasaktır.

Madde 57- Yük taşımaya mahsus motorlu taşıt araçlarına kaldıramayacağından fazla ağırlıkta; tek beygirli veya katırlı arabaya 300, çift beygirli arabayı 600, öküz arabasına 900, manda arabasına 1200, beygire 120, eşeğe 76 kg.dan fazla yük yüklemek yasaktır. Çıplak hayvan sırtına doğrudan doğruya yük yüklemek yasaktır.

Madde 58- Şehirde hamallık edecek kimseler sağlık muayenesine tabi olup, bunun için de belediyeye müracaatla alacakları markayı iyice görünecek surette yakalarına takmağa mecburdurlar. Markasız hamallık etmek yasaktır.

Madde 59- Yaşlı, bedeni ve ruhi vasıfları müsait olamayanlar, hırsızlık, dolandırıcılık ve emniyeti suistimal suçlarından ve bunlara benzer suçlardan biriyile mahkum olanlar, iyi hal ve hareket sahipleri oldukları zabta raporu ile tasdik edilmeyenler ve yönetmelik hükümlerine aykırı hareketten dolayı belediyece üç defadan fazla cezalandırılanlar hamallık yapamazlar. Bu gibilere evvelce marka verilmişse geri alınır, verilmemişse yeniden verilir.

Madde 60- Görünüşe göre insan gücü ile, ezici sayılacak derecede ağır yüklerin nakli yasaktır.

Madde 61- Hamallar kalabalık yerlerden geçerken kimseye çarpmamaya dikkat edecekler ve bunun için geleni, geçeni icap ettikçe nezaketle, gürültüsüzce ikaz edeceklerdir.

Madde 62- Hamalların, istasyonlarda yolcuların arkası alınmadan yük götürmeleri veya çıkarmaları yasaktır.

Madde 63- Hamalların yük sahiplerine her ne suretle olursa olsun fena ve kaba muamelede bulunmaları yasaktır.

Madde 64- Hamalların belediye tarifesinden fazla ücret almaları ve istemeleri yasaktır.

Madde 65- Hamallıkta kıdem ve imtiyaz yoktur. Bunu andıran iddia ve hareketlerde bulunmak yasaktır.

III. FASIL

YAPI İŞLERİ

Madde 66- Belediye Kanunu ve İmar Kanununda bahsi geçen her türlü yapıları ve tamirler belediyeden ruhsat almadan veyahut alınan ruhsatnameye aykırı olarak yapmak ve yaptırmak yasaktır.

Madde 67- Yeni yaptırılan yapıları, kanunların emrettiği vecihle yapı kullanma izin belgesi almadan kullanmak yasaktır.

Madde 68- Yollar, meydanlar, caddeler ve sokaklar üzerindeki yeni inşaat, tadilat ve tamirler ile yıkım ve harfiyat esnasında belediyeden işgaliye izni alınarak, etraflarına tahta perde çevirmeleri ve gereken emniyet tertibatının alınması mecburidir. Etrafa duman ve toz saçılması ve yol üzerine yapı malzemesi ve moloz atılması yasaktır.

Madde 69- 68.maddede yazılı mahallerde kurulacak iskelelerin, çevrilecek tahta perdelerin, yapılacak hafriyatın ve vücuda getirilecek her türlü emniyet tertibatının gelip geçenerlere, yollara ve yollardaki ağaçlara ve mecralara, yer altındaki veya havadaki nakil hatların, hasılı umumi ve hususu hiçbir şeye en ufak bir zarar vermeyecek ve etrafi kirletmeyecek surette sağlam ve tertipli olmaları ve bunların, ihtiyaç gösteren işin bitmesine kafi gelecek vechiyle, belediyece verilmiş olup müddet biter bitmez ortadan kaldırılması ve yolun eski haline getirilmesi şarttır.

Madde 70-

- a) Kum, kireç gibi şeyler doğrudan doğruya yapı içine dökülecektir. Bunların müsaadesiz dışarıya dökülmeleri veya yol üzerine yığılmaları yasaktır.
- b) Toprak, moloz ve her türlü süprüntü ancak belediye dairelerinin gösterecekleri yerlere dökülür. Bunları boş arsa, meydan ve yol kenarına dökenlerden encümen kararı ile ceza alınmakla beraber, bu molozları döktükleri yerlerden kendilerine temizlettirilir. Bu hususta ilgililerin yapacakları şikayetler ve tespit ettikleri vasıta numaraları alakalı makamlarca dikkate alınarak bu moloz ve süprüntüler kaldırılmadığı takdirde belediyece kaldırılarak masrafi ilgiliden % 10 fazlasıyla tahsil edilir.

Madde 71- Yapıların her neresinde olursa olsun, gelip geçenerlere veya yollara zarar verecek çöküntü, yıkıntı veya bunların olacağını gösteren bir hal olursa doğacak tehlikenin önüne derhal geçmek için, yapı sahipleri veya içinde oturanlar gerekli tedbirleri almaya ve bu iş bitinceye kadar geçenleri ikaz etmek üzere bir işaret koymaya mecburdurlar.

Madde 72- Yapıların yüzleri, kapı ve pencereleri ve dükkan kepenkleri, istasyon, mağaza vesaire gibi herkesin girip çıkabileceği yerlerin içleri veya dışları boyandığı zamanlar, boyalar kuruyuncaya kadar, etraflarına ip çekmek, kağıt veya levha asmak gibi göze çarpar işaretler konulacaktır.

Madde 73- Yanan yapıların enkazını kaldırmak, yanmayan yerlerin tehlikelerini gidermek ve kuyu, mahzen, sarnıç kabilinden çukurların üstlerini kapatmak, arsalarını temizletmek ve çevirtmek gibi zaruri şeylerin en kısa zamanda yaptırmaya sahipleri mecburdurlar. Zلزه vesaire gibi olaylardan dolayı yıkılmış olan yerler hakkında da bu maddenin hükmü geçerlidir.

Madde 74- Yollarda ve meydanlarda belediyenin izni olmadan çukur açmak ve her ne maksatla olursa olsun yeri kazmak yasaktır. Bu gibi işler yolların en tenha zamanlarında yapılacak ve gündüzleri münasip bir işaret konulacak, geceleri de fener yakılacaktır.

Madde 75- Telefon, elektrik, su idareleri ve taşıt araçları işleten müesseseler, inşaa ve tamir kabilinden olarak yollarda yapacakları işlerde mukaveleleri ahkamına riayet etmekle beraber belediyece kendilerine yapılacak tebligatla iş bu yönetmelik hükümlerine uyacaklardır.

Madde 76- Yapılarda geceleyin iş kanununa uymak ve belediyeden izin almak şartıyla çalışılabilecektir.

Madde 77- Yollarda, meydanlarda ve bunlara benzer umumi yerlerde satış için veya başka maksatla baraka yapmak ve yaptırmak yalnız belediyeye aittir. Bunların yerleri ve biçimleri, yayalara veya taşıt araçlarına en ufak bir güçlük vermeyecek ve görünüşleri güzel olacaktır.

Madde 78- Hususi mecraları umumi mecralara bağlamak belediyenin iznine ve buna mahsus fenni şartların yerine getirilmesine bağlıdır.

Madde 79- Şehir içindeki, umumi ve hususi her türlü havai nakil hatları, umumum selametine, seyrüseferin emniyetine, yollara ve ağaçlara ve birbirine hiçbir zarar vermeyecek ve görünüşü çirkinleştirmeyeceklerdir. Bunlar yapılmadan evvel belediyeden izin alınacaktır. Elektrik nakleden havai tellerine çapraz olarak üzerinden radyo ve televizyon anteni geçirmek yasaktır. Caddenin veya sokağın bir tarafından diğer tarafına anten çekmek yasaktır.

Madde 80- Yeniden yaptırılacak olan umumi mecralar işletilmeye başlandıktan sonra bunların geçtikleri yerlerde her türlü yapılara ait sular ile fenni ve sıhhi, zararlar yapacak suretle arsalarında biriken sular belediyenin bu husustaki şartnamesine uygun olarak, iş bu mecralara verilecektir.

IV. FASIL

Yangına Karşı Yapılacak İşler:

Madde 81- Dükkan, imalathane, fabrika vesaire gibi umuma açık yerler, yangına karşı barut ve patlayıcı maddeler nizamnamesi ile iş bu yönetmelikte veya belediye tembihlerinde lüzum gösterilen her türlü vasıta, teçhizat ve tertibatı bulundurmaya mecburdurlar.

Barut ve patlayıcı maddeler imal ve depo edenler ve satanlar, barut ve patlayıcı maddeler nizamnamesinde yazılı hükümlere uymaya mecburdurlar. Dükkan, mağaza, imalathane, otel ve apartman bacalarının yangına mani olmak üzere her vakit temiz tutulması ve en az yılda bir defa temizlettirilmesi mecburidir. Bu temizlettirme ameliyesi tercihen 1 Haziran ve 1 Ekim ayları arasında yaptırılır. Kaloriferli apartman, ev, dükkan, mağaza ve otellerde kalorifer bacalarının temizlettirilmesi mülk sahipleri tarafından yaptırılır. Kalorifersiz apartman, ev, dükkan, mağaza, otel ve imalathanelerde ise bu mecburiyet kiracılar tarafından yerine getirilir. Kaloriferli apartmanlarda banyo, mutfak bacalarının temizlettirilmesi mükellefiyeti kiracılara aittir.

Madde 82- Kağıt ve bez parçaları ile et, talaş, tahta parçalarını vesaireyi toplu olarak belediyeden izinsiz bulundurmak yasaktır.

Yukarıdaki maddede yazılan şeylerin ve benzerlerinin ahşap binalarda ve bodrumlarda ve bu kabil tehlikeli yerlerde bulundurulması yasaktır.

Madde 83- Şehir içerisinde kağıt, benzin, ot, çöp vesaire kabilinden olan şeylerin her ne maksatla olursa olsun yakmak yasaktır. Gayri meskun sahalarda ve binaları yer diğerinden en az 15 m. Mesafede olan mahallerde itfaiyeye malumat verilmek şartı ile yakılabilir. Bunu yakanların civardakilerin kokudan ve dumandan müteessir olmaları ve ateşin etrafa sıçramaması için icap eden tedbirleri almaları şarttır.

V. FASIL

ALİŞVERİŞ İŞLERİ

NARH-AZAMİ FİAT

Madde 84- Havaici Zaruriyeyi (Zaruri İhtiyaç Maddelerini) belediye tarafından konulmuş olun narhtan fazlasına satmak yasaktır.

ÜCRET TARİFELERİ

Madde 85- Umumun yiyip içmesine, yatıp kalkmasına, taranıp temizlenmesine, eğlenmesine mahsus lokanta, birahane, gazino, kahvehane, kıraathane, meyhane, han, hamam, otel, sinema, tiyatro, bar, dansing ve emsali yerleri işletenler, buralarda yenilecek ve içilecek şeylerle yapılacak işlerin, hizmet ve girişe ait tarifeye uygun ücretlerini 35-55 cm. ebadındaki levhalara iri ve okunaklı harflerle yazıp bunları belediyeye tasdik ettirdikten sonra herkesin görüp okuyabileceği yerlere asacakları gibi müesseseye bastırılmış ve tasdikli küçük listeler halinde örneklerini de masalar üzerinde bulunduracaklardır. Talep halinde fatura veya adisyon vereceklerdir. Berberler de ücretlerini aynı şekilde yazılmış 20-30 cm. ebadındaki levhalara asmak suretiyle gösterirler.

Daimi kazanç kastı ile mukavat, konser, bale ve emsali gösterilerde bulunacaklar ve organizatörler tarife tanzimi talebini muhtevi dileklerini belediyeye verecekler ve sanatkarlarla yaptıkları antlaşmaların asıl veya tasdikli suretlerini dilekçeye ekleyeceklerdir.

TAŞIT ARAÇLARINA MAHSUS HAREKET VE ÜCRET TARİFELERİ

Madde 86- Belediyece tespit olunan taşıt araçları ücret tarifelerine aykırı harekette bulunmak taksimetrede yazılan veya tarifede belirtilen ücretten fazla talep etmek veya almak yasaktır. Dolmuş arabalarında, çalışılan semte ait taktikli ücret tarifesinin arabanın iç kısmında görünür bir yere asılması veya yapıştırılması, taksilerde ücret tarifelerinin semt esasına göre tanzim edilmiş olması halinde, tasdikli tarife bulundurulması ve talep edildiğinde müşteriye gösterilmesi mecburidir.

Ücret tarifesi tespit edilmiş taşıt aracı sahipleri, arabalarında istihdam ettikleri şoför veya sürücülerin ikametgah belgesi ile nüfus hüviyet cüzdanının taktikli suretlerini aracı teslimden önce almaya, muhafaza etmeye ve yetkili mercilere talep edildiğinde ibraz mecburdur.

ÖLÇÜLER

Madde 87- Ölçülerin, ölçüler yönetmeliğindeki şekil ve vasıfları haiz bulunmaları şarttır. Bu ölçülerin temiz tutulmaları mecburidir.

Dükkan, mağaza ve satış yerlerinde kanunda yazılı olan ölçülerden başkasına veya ilk ve yıllık muayenesi yapılmamış, damgalanmamış ve doğru olmayan ölçüleri bulundurmamak yasaktır.

Madde 88- Tartılacak şeylerin, ağırlıklarına tesir edecek, alıcıya malın bedelinden fazla bir zarara sokacak derecede kalın, kaba kağıtlara veya bunlardan yapılmış keselere veya her neden yapılmış olursa olsun kutu vesaire kabilinden kaplara koyarak tartmak yasaktır. Alıcı isterse satılan her şeyi büsbütün kağıtsız ve zarfsız olarak veyahut bunların darasını çıkartarak tarttırabilecektir.

TEMİZLİK ŞARTLARI

Madde 89- Yenecek ve kullanılacak herhangi bir maddeyi sarmak veya koymak için kullanılan her türlü kağıtlarla kese kağıtlarının satıcıları tarafından parmakla, ağızla ıslatmak suretiyle tutulması veya üflenerek açılması yasaktır.

Madde 90- Şeker,şekerleme,pasta vesaire gibi pişmeden ve yıkanmadan yenecek şeyleri satanlar bunları temiz vasıtalarla alıp,kağıtlara veya kutulara koyacaklar,elle dokunmayacaklardır.

ETİKETLER

Madde 91- Dükkanlarda satılmak üzere veya numune olarak bulundurulmuş her nevi maddelerin üzerine fiyat ve cinsini, nev'ini gösterir bir etiket konacak ve bunlarda yazılı fiyattan fazlası istenilmeyecektir.

Madde 92- Havaici Zaruriyeyi (Zaruri İhtiyat Maddelerini) toptan satan yerler, sattığı maddelerin adları, menşeleri ve satış fiyatı unsurları hakkında istenilen bilgiyi vermeye mecburdurlar. Bunların stok miktarını belediyeye talep vukuunda bildirilecektir.

Madde 93- Her türlü ticaret ve sanat erbabı ile esnafın müşteri çağırarak üzere dükkanlarının önlerinde gezinmeleri ve bağırılmaları, gerek buradan ve gerekse içeriden işaretle veya bir takım sözlerle davet etmeleri yasaktır.

Madde 94- Belediyenin önceden ilan ve tayin ettiği yerler ve zamanlar dışında Pazar kurmak yasaktır.

Madde 95- Pazar yerlerinde her satıcı bulunduğu yeri temiz tutmaya ve civarı kirletmemeye kendine gösterilmiş olan yerden fazlasını işgal etmemeye ve yerini ancak pazarın devam ettiği müddetçe tutmaya, gürültü edercesine bağırıp çağırılmaya ve her hususta temizliğe son derece riayet etmeye mecburdur. Alıcılarda yerleri kirletmeyeceklerdir.

Madde 96- Pazar yerlerinin ortalarında daima serbest geçilebilecek kadar boş yer bırakılacaktır.

Madde 97- Hallerde umumî temizlik şartlarına ve belediyenin tembihlerine aykırı harekette bulunmak yasaktır.

(AÇIK ARTIRMA)

GAYRİ RESMİ SATIŞLAR

Madde 98- Kanunun emri mucibinde belediyenin murakabesine tabi bulunan gayri resmi satışları belediyenin koyduğu usul ve kaidelere ve bu husustaki teamüllere aykırı olarak yapmak ve her ne suretle olursa olsun bunları belediye murakabesinden kaçırmak yasaktır.

VI. FASIL

YENECEK VE İÇECEK ŞEYLERİ YAPANLAR VE SATANLAR

HAKKINDAKİ HÜKÜMLER

Madde 99- Çalışılan yerin her tarafında, yapıcılarının ve satıcılarının üstlerinde ve başlarında ve ellerinde, yapılan ve satılan şeylerde ve bunlara mahsus kaplarda, kullanılan her türlü aletlerde, vasıtalarda, basılan her yerde ve her şeyde, temizlik ve alışverişin her kısmında doğruluk şarttır. Bu şartlara aykırı düşen hareket ve fiilde bulunmak yasaktır.

Madde 100- Yenilecek ve içilecek şeyleri yapanlarla satanlar, müesseselerinde gerek bu maddelerin hazırlanmasında ve yapılmasında ve gerek bunlara ait kaplarda işçilerin ve müşterilerin temizlenmelerinde, şehir suyu kullanmaları şarttır. Bu suyun bulunmadığı muntıkada vasıfları Sağlık Kurulunca tespit edilmiş temiz sular kullanılacaktır. Pis veya şüpheli su kullanılması yasaktır. İslahı mümkün olmayan kuyu vesaire gibi su tesisatı kapatılacaktır.

Madde: 101- Kasaplar, balıkçılar vesaire gibi yağlı, kokulu şeylere temas eden esnafın kirli elleri ile para alıp vermeleri yasaktır.

DEĞİRMENCİLER

Madde 102- Yeniden yapılacak değirmenler sağlık ve fen Hey'etince tasdik edilecek planlara göre yapılacaktır.

Madde 103- Bu günkü değirmenler her tarafı kagir olmak üzere ıslah edilecek ve hiçbir yerinde delik deşik bulunmayacaktır.

Madde 104- Değirmenlerde (Hububat temizleme, öğütme, eleme ve doldurmaları esnasında) çıkacak tozun önüne geçecek tertibat yapılacak ve bütün süprüntü vesaire gibi fazlalıklar hususi kaplar içinde bulunacaktır.

Madde 105- İşçiler için, değirmenle doğrudan doğruya alakası olmayan ve sıhhi şartları haiz bulunan soyunma, oturma, yatma, kalkma ve yıkanma yerleri ve helaları bulunacaktır.

Madde 106- Çeşni kalitesi ile yapılacak ekmeğe, francala ve bunlara benzer ekmeğin kimyevi vasıfları belediye tayin ve tespit edilecektir.

FIRINLAR

Madde 107- Yeniden yapılacak fırınlar belediyece tespit edilecek numuneye uygun olarak yapılacaktır. Bunların umumi surette haiz olanları lazım gelen fenni ve sıhhi şartları şunlardır.

- Fırınlar kagir olarak inşa edilecektir.
- 16 saatte en az (5000) kg. ekmeğe çıkartabilecek kapasitede bulunacaktır.
- Unların ambara boşaltılması, elenmesi, hamur yapılması, hamurun kesilmesi gibi işleri müteharrik ve mihenk vasıtalarla olacaktır.
- Ekmeğin yapılmasına mahsus başka, başka işlerin hepsi birbirinden ayrı yerlerde yapılacak ve bu yerler bol ışık ve hava olabilecek surette inşa edilmiş bulunacaktır.

Madde 108- Mevcut fırınlar 1 sene içinde yukarıdaki fenni ve sıhhi şartlara göre değiştirilecek ve güzelleştirilecektir. O vakte kadar bunlardan aranılacak şartlarla alelümum fırınların her zaman uyacakları hükümler aşağıda gösterilmiştir:

- Fırınların her tarafının zemini her vakit kolayca yıkanabilecek şekilde su geçirmez bir maddeden kagir olarak yapılacaktır. Ve buralarda kanalizasyona bağlı ızgara ve sifonlu delikler bulunacaktır.
- Fırınların her tarafı bol gündüz ışığı ile aydınlatılacak vechile kafi miktarda ve genişlikte pencereleri olacak ve bu pencerelerin dış kısımları ince tellerle kaplanmış bulunacaktır. Pencerelerin üst tarafına veya diğer münasip yerlerine hava temizlemeğe mahsus tertibatı yapılacaktır.
- Fırınların her tarafı senede iki defa badana edilecektir.
- Fırın içinde oturmak, büyük ve küçük her ne cinsten olursa olsun hayvan bulundurmamak yasaktır.
- İşçiler için fırınla doğrudan doğruya alakası olmayacak surette ayrıca oturacak, yatacak yerler yapılacak ve bunlar ışık ve temizlik şartlarını havai olacaktır. Abdesthaneler de mazbut ve sifonlu olmak şartıyla yalnız bu kısımda yapılacaktır.
- Fırının nakil işlerinde kullanılacak hayvanlara mahsus yerleri, fırından epeyce ayrı bulunacaktır.
- Fırınlara mahsus odunluk ve kömürlük ayrı yerde bulunacaktır.
- Sinek, hamam böceği, fare vesaire gibi haşeratin bulunmamasına dikkat edilecektir. Bunun için icap ederse hususi aletler, kağıtlar ve ilaçlar kullanılacaktır.
- Süprüntüler kapalı madeni kaplar içine konulacaktır.
- Fırın içinde şehir suyu bulunacaktır.
- Her ne fırını olursa olsun sabit tezgah yasaktır. Tezgah yerine 1 metre yüksekliğinde ve 1 metre genişliğinde, 1,5 metre uzunluğunda üzeri çinko kaplı ve demir ayaklar üzerine müstenit yukarıya kalkabilir, bir masa konulacaktır.
- Ekmeğe konulan ve satış yapılan yerlerin dışarıya bakan tarafları camekanla örtülü olacaktır.
- Un çuvalı hava cereyanına karşı bir yerde ve demir bir askı üzerine toplanacaktır. Çuvaların yerlere ve hamur tekneleri yanına koymak yasaktır.
- Harman yeri zeminden yarım metre yüksek ve her tarafı gezinti yeriyle çevrilmiş bir havuz şeklinde olacak ve içerisi cilalı ve deliksiz bir madde ile döşenmiş bulunacaktır. Harman yapan işçiler buraya girmeyip, etrafında gezinti yerlerinde dolaşarak kürekle iş göreceklerdir.
- Hamur teknesi, meşe ve kestane gibi sert ağaçlardan yapılmış olacak ve unlar bu teknelerde veya hususi kanallar vasıtasıyla veya içi sırlı çinko kaplarla boşaltılacaktır.
- Hamur halinde ekmeğe konulan tahtalar veya pasa denilen çukur kenarlı tahtalar ve pasa bezleri hamurluğun münasip bir yerinde daima temiz ve beyaz bir örtü ile örtülü bulunacaktır.
- Ekmeğe nakline mahsus olan araç ve gereçler fırında temiz ve yüksekçe bir yerde bulundurulacaktır.
- Ekmeğe küreği, gelberi, çatal, ateş küreği vesaire kabilinden olan alet ve edevat temiz hususi bir yerde bulundurulacaktır.
- Fırınlarda çalışacak işçilerin sıhhat cüzdanları bulunacak ve işçiler her üç ayda bir sıhhi muayeneden geçeceklerdir.
- İşçiler iş başında hususi iş elbisesi ve takkesi giyeceklerdir. Hamur kararken çalışanlar ayrıca bir önlük takacaklardır.
- Hamur teknesine verilen unlar mutlaka elenmiş olacaktır.

22) El ve ayakla hamur yoğurmak yasaktır. Bunun için behemahal yoğurma makineleri kullanılacaktır.

23) Elle veya muharrik kuvvetle hareket ettirilen eleyici ve kesici makineler kullanılacaktır.

FIRINLAR

(Bu tabire francalalar da dahildir.)

Madde 109- Her fırın günlük çıkarmak zorunda olduğu ekmekleri noksansız olarak pişirip çıkarmağa mecburdur.

Belediyece uygun görülecek bir sebebe dayanmaksızın çalıştırılmayan fırınların kendilerine çalışmaları için verilecek üç günlük bir mühletten sonra tekrar çalışmadıkları takdirde işletme ruhsatları iptal edilir. Yeniden ruhsat talepleri mer'î mevzuat hükümlerine göre muameleye tabi tutulur.

Madde 110- Her fırın ancak kendine mahsus ekmeği çıkarabilir ve ancak o ekmeğe mahsus olan bulundurabilir. Başka cins ve nev'i ekmeği çıkarmak ve başka cins nev'ilerde unlar bulundurmamak yasaktır.

Yüksek kapasitedeki modern fırınlar başka bir cins ve nev'i ekmeği çıkarmaları ve bu ekmeklere mahsus olan unları fırınlarında bulundurabilmeleri için belediyeden izin almaları şarttır.

Madde 111- Ekmekler için aranılacak şart ve vasıflar şunlardır:

- 1) Daimi surette fenni maya kullanılmayan fırınların hamur mayalarını sık sık fenni maya ile yenilemeleri şart olup, ekmeğe ekşilik, fena koku ve gayri tabi bir manzara veren mayaların kullanılması yasaktır.
- 2) Ekmekler tayin edilen gramajdan aşağı olamaz.
- 3) Ekmeklerin hangi fırının malı olduğunu ilk görüşte bilmek için fırının numarasını gösteren etiketler kullanılacaktır. Bu etiketler francala ve ekmekler hamur iken yani fırına atılmadan evvel hamurda bir çukurluk hasıl edecek şekilde yapıştırılır. Etiketsiz ekmeği çıkarılması ve satılması yasaktır.
- 4) Ekmekler hamur halinde iken üzerine bıçak vurularak derin bir çizgi açılacaktır.
- 5) Taze ve beyaz francalalar ve ekmekler ayrı ayrı yerlere konacak ve üzerlerinde taze ve bayat olduklarını gösteren levha bulundurulacaktır. Pişirilmesinin üzerinden 24 saat geçen francalalar ve ekmekler bayat sayılır. Bunların fiyatı, o günün azami fiyatından aşağı olmak şartıyla (satanla alan arasında) kararlaştırılır.
- 6) Tava içerisinde pişirilecek ekmeklerin altına sürülecek yağların temiz ve yemeğe elverişli olması şarttır. Kullanılacak olan tavaların cinsi belediyece tayin edilir. Kürek altı ve tuzlama için ekmeği yapılan unlardan başka un kullanmak yasaktır.
- 7) Ekmekler belediyece tespit edilen numunelere uygun olarak çıkarılabilir. Belediyenin vereceği ağırlık ve şekil haricinde ekmeği çıkarmak yasaktır.
- 8) Hamur; acı, ekşi, küflü, gayri tabi koku çıkaran, topraklı, kokulu ekmeği çıkarmak ve satmak yasaktır. Sağlığa zararlı oldukları hekim veya laboratuvar raporu ile anlaşılan bu kabil ekmekler imha edilir.
- 9) Ekmeği, francala, simit, pide, çavdar ekmeği içinde hamura karışmamış olan un topakları, böcek, tahta parçası ve bu gibi her türlü yabancı şeylerle, ekmeği ve francalalarda büyük boşluklar bulunmayacağı gibi hamurun yoğrulmasına ve mayalandırılmasına dikkat edilmemesinden dolayı layıkıyla kabarmamış küçük kıtada kalmış haşlak, yanık, basık ve esneklikten mahrum ekmeği ve francalalar da çıkarılmayacak, tekne kazıntısı ve hamur artığı gibi şeylerle ekmeği vesaire yapılmayacaktır.
- 10) Francala, ekmeği, çavdar ekmeği, simit, pide, peksimetteki rutubet nispeti belediyece tespit edilecektir.
- 11) Çavdar ekmeğinde, paspal, razmol ve ince kepek bulunmayacaktır. Bu ekmekler esmer renkli halis çavdar unundan ve (birinci nev'i ekmeğlik undan yapılmış) hamur mayasından bir kısım ilavesiyle yapılmış olacaktır. Çavdar ekmeğinin ağırlığı belediyece verilecektir. Şekil yuvarlaktır.
- 12) Susamlı ve susamsız simitlerle kazan yağlı simitler, pideler ekstra buğday unundan yapılacak, nohut mayası ile yapılması lazım gelen galeta ve gevreklerle de ekstra buğday unu ilave edilecektir.
- 13) Fırın ve lokantalar resmi ve tatil bayram günleri belediyece belirtilecek günlerde nöbetçi olarak faaliyette bulunmak mecburiyetindedirler.

Madde 112- Simit, pide, çavdar ekmeği ile börek vesaire yapan yerler dahil fırınların tabi oldukları sıhhi vasıflarla temizlik şartlarına ve diğer hususlara tabidirler.

Madde 113- Ekmeği satışı aşağıdaki şartlara bağlıdır:

- 1) Parça olarak satılan ekmeği ve francalalar tartı ile satılacaktır.
- 2) Ekmeği satılan yerlerde gram taksimatını gösteren bir terazi bulundurulacaktır.
- 3) Ekmeği ancak, fırınlarda, ekmeği satışına mahsus dükkanlarda, bakkal ve ahçı dükkanları ile büfelerde satılabilir. Başka yerlerde ekmeği satışı yapmak yasaktır.
  - a) Müstakil Ekmeği Dükkanları:
    - 1) Ekmeği dükkanlarında ekmeğten başka bir şey satılmayacaktır.
    - 2) Dükkanın zemini mozaik ve ebadı da en az 4 metre kare olacak, vitrini bulunacaktır.
    - 3) Vitrin kapalı olacak, dahilen ve haricen açık renkte yağlı boya ile boyanacaktır.
    - 4) Ekmeği konacak vitrin zeminden en az yarım metre yüksekte bulunacak ve bunların alt katı çinko kaplı ve kapısı daima kapalı bulundurulacaktır.
    - 5) Ekmeği dükkanında çalışan ve evlere ekmeği nakleden işçilerin arkasında daima krem renginde ve temiz bir gömlek bulunacaktır.
  - b) Bakkal Dükkanlarında Ayrılmış Ekmeği Satış Yerleri:
    - 1) Bakkal dükkanlarında ekmeği satabilmek için, bakkaliye eşyası ile hiçbir surette teması olmayacak şekilde ayrı bir yer yapılacaktır.
    - 2) Ayrılmış yerin ebadı ihtiyaca göre olacak, 2 metre kareden az olmayacaktır. Zemini mozaik olacak, vitrini bulunacak ve içi dışı açık renkte yağlı boya ile boyanacaktır.
    - 3) Dolaplar zeminden yarım metre yüksekte olacak, alt katı çinko ile kaplı bulunacaktır.
  - c) Büfelerde Ekmeği Satışı:

- 1) Camekanlı, bölme altları çinko kaplı ve birer sıra ekmek konacak şekilde raf yapılacaktır.
- 2) Ruhsat heyeti tarafından görüldükten sonra ekmek satışına müsaade edilir.
- 3) Lokanta ve aşçı dükkanları ile benzerlerinde müşteriye verilecek ekmek ve francalaların miktarı ve günün rayicine uygun fiyatları listede gösterecektir.
- 4) Muntazam, kapalı, içerleri birer sıra ekmek konulacak şekilde raflı ve gayet temiz olmak üzere elle veya hayvanla veya motorla, çekilen arabalarda seyyar ekmek bayiliği yapılabilir. Bu bayiler her 3 ayda bir sıhhi muayeneye tabi tutulur.

EKMEKLERİN NAKLİ

Madde 114- Francala ve ekmekler, içi tamamen çinko ile döşenmiş ve toz girmeyecek şekilde sağlam ve uygun bir tarzda her tarafı kapalı kamyonet ve hususu şekilde arabalar ve at veya el arabalar ile nakil olunacaktır. Bu kaplar içinde ekmekler bir bir üzerinde olmayacak teker teker ızgaralara konulacak ve bu ızgaralar ihtiyaca göre bir veya birkaç tane olacaktır. Bu kapları dışı beyaz yağlı boyalı olacak ve yan taraflarında ait olduğu fırının veya sahibinin adı yazılı bulunacaktır. Bu nakil vasıtaları geceleri bırakıldıkları yerde içlerine hiçbir şey girmeyecek şekilde kapıları kapalı bulundurulacak ve içleri yalnız bu işe mahsus bezlerle sık sık silinip temiz tutulacaktır. Çuvallar ve küfeler içinde ekmek nakli yasaktır.

KASAPLAR

Madde 115- Kasap dükkanları, aşağıda yazılı fenni ve sıhhi şartlara uyacaklardır.

- 1) Kasap dükkanları Belediye İmar ve Veteriner şubelerince uygun görülecek büyüklükte olacaktır.
- 2) Kafi derecede hava tazeleme tertibatı gibi her taraf güneş ışığı ile aydınlatılacaktır.
- 3) Zeminden 2 metre yüksekliğe kadar olan duvarlar her zaman yıkanabilecek tarzda mermer veya fayans gibi su geçirmez bir madde ile döşeli ve diğer kısımlarda badanalı ve yağlı boyalı olacaktır.
- 4) Bir çeşme musluğu ile zeminin münasip bir yerinde doğrudan doğruya lağım ve lağım tesisatı olmayan yerlerde fenni çukurlara bağlı süzgeci bulunacaktır.
- 5) Et artıkları ile her türlü süprütüler ve çöpler ağız kapalı madeni kutulara konacaktır. (Satış esnasında artacak küçük etler bir kilodan fazla bulundurulmayacaktır.)
- 6) Kasap dükkanlarında etler buz dolabı veya figorik tesislerde muhafaza edilecektir. Açıkta et bulundurulması yasaktır.
- 7) Etlerin üzerinde hayvan nev'ine göre mezbaha veya et kombinasi damgası bulunacaktır. Dükkanın kolayca görülebilir bir yerine etlerin fiyatlarını gösterir levha asılacaktır.
- 8) Satılan etler parşümen kağıtlarına sarılacak ve bu suretle tartıldıktan sonra muntazam paket halinde müşteriye verilecektir. Büyük parçaların dükkandan her hangi bir yere gönderilmesi de, içi çinko kaplı ve örtülü temiz kaplar içinde olacaktır.
- 9) Kıyma müşterinin gözü önünde yapılacaktır. Hazır kıyma bulundurmamak yasaktır.
- 10) Bozulmuş veya bozulmaya yüz tutmuş etlerin satılması veya dükkanda bulundurulması yasaktır.
- 11) Dükkan her gün yıkanacak, tezgah ve kütükler kıyma makinesi sık sık sodalı veya sabunlu sularla temizlenecektir. Yazın haftada bir gün dükkan insan sağlığına zararlı olmayan haşere öldürücü ile ilaçlanacaktır.
- 12) Dükkanda çalışanlar uzun temiz gömlek giyeceklerdir.
- 13) Kasap dükkanlarında kanatlı kümes hayvanlarının eti ile sakadatinin satılması yasaktır.

SAKADAT SATANLAR

Madde 116- Sakadat satılacak dükkanlarda zeminin ve civarların su geçmez maddelerden olması ve yerde lağımaya bağlı bir delik bulunması, kasap dükkanlarında olduğu gibi temizliğe dikkat edilmesi ve akarsu bulunması şarttır.

Sakadat satılacak dükkanın bir bölümünde sakadatin temizlenmesinde kullanılacak çeşmeli, havuzlu ve üzeri mermer kaplı bir tezgah bulunacaktır.

Her nevi hayvandan tedarik edilmiş her türlü sakadatin seyyar satıcılarda satılması yasaktır. Ancak, et ve balık kurumunun soğutucu tertibatı bulunan ve sıhhi şartları haiz olan kamyonlarında seyyar olarak sakadatin satılması bu kayıttan müstesnadır.

TAVUKÇU DÜKKANLARI

Madde 117- Tavukçu dükkanları da aşağıdaki fenni ve sıhhi şartlara tabidirler:

- a) Bu dükkanlarda tavuk kafesleri boyalı, altı çinko kaplı olacak ve sık sık yıkanıp temizlenecektir.
- b) Tavuklar kafeslerde sıkışık olarak bulundurulmayacaktır.
- c) Tavukları kesmek için dükkanın arka tarafında hususi bir yer bulunacaktır. Buranın zemini 2 metre yüksekliğe kadar duvarları su geçirmez bir maddeden yapılacak ve lağımaya bağlı bir deliği bulunacaktır.
- d) Av kuşları müstesna olmak üzere kesilmiş kümes hayvanları tüylü olarak bulundurulmayacaktır.
- e) Kesilmiş hayvanların üflenerek şişirilmesi yasaktır.
- f) Pazarlarda veya sokaklarda kesilmiş kümes hayvanlarının satılması yasaktır.

BALIKÇILAR

Madde 118- Balıkçı dükkanlarının haiz olacağı ve uyamaya mecbur olduğu hususlar:

- 1) Balıkçı dükkanlarının meskenlerle veya başka dükkanlarla hiçbir alakası olmayacaktır. Zeminini ve zeminden 2 metre yüksekliğe kadar duvarları daimi yıkanabilir şekilde, su geçirmez bir maddeden yapılmış olacak ve dükkanlarının içinde, zeminin münasip bir yerinde bir ucu lağımaya bağlı, ızgaralı ve sifonlu bir delik bulunacaktır.
- 2) Dükkanın sokak yüzünde kirli suların dışarıya akması için en az 10 cm. yüksekliğinde bir duvar yapılacaktır.
- 3) Balıklar, beton mermer veya üzeri çinko döşenmiş raflar veya masalar üzerinde bulundurulacaklardır. Bu masa veya raflar sık sık yıkanarak suları sağlam bir boru ile doğrudan doğruya lağımaya akıtılacaktır.
- 4) Balıkçı dükkanlarında akarsu tertibatı bulundurulması şarttır.
- 5) Balık satanlar su geçirmez birer önlük giyeceklerdir.

- 6) Balıkçılar sattıkları balıkları müşterilerine evvela parşümen kağıtlarına ve sonra temiz ambalaj kağıtlarına sarıp suları ve kanları dışarıya hiç sızmayacak surette muntazam paket yapıp vereceklerdir. Açıkta balık taşımak yasaktır.
- 7) Dükkanda bozulmuş, kokmuş, kokmaya yüz tutmuş ve kulakları boyanmış balık satmak yasaktır.
- 8) Balıkçı dükkânlarında soğuk hava cihazı bulunacaktır. Balıklar bir dolap içerisinde muhafaza edilecektir.
- 9) Balıkçı dükkânlarında satılan balıkların fiyatını gösterir etiket bulunacaktır.
- 10) Balıkçı dükkânlarında tezgahları ve bulundurma yerleri ayrı ayrı olmak ve soğutucu vitrinlerinde muhafaza edilmek şartıyla balık ve kesilmiş tavuk satılabilir.

BALIK NAKLİYATI

Madde 119- Balıkların nakli aşağıdaki şekilde yapılır:

- 1) Balıklar, menşelerinden itibaren içleri tamamen çinko ve araları odun talaşı gibi mücerret bir madde ile dolu, çift cidarlı ahşap sandıkları içerisinde buzla istif edilmiş olduğu halde balıkçı dükkânlarına kadar nakil olunacaktır.
- 2) Balıkçı dükkânları haricindeki balık satışları aşağıdaki tarzda semt pazarlarında yapılacaktır.
  - a) İçi çinko kaplı kaplar içinde balık suyunun ve kanın etrafa akmaması için icap eden tertibatı yapmak suretiyle ruhsat aldıktan sonra pazarda balık satışı yapılabilir.
  - b) Balık artıkları yanlarına bulunduracakları kapalı ve madeni kaplara konacak ve hiçbir surette dışarı atılmayacaktır.
  - c) Kapların içi ve dışı beyaz yağlı boyalı olacaktır.
  - d) Balık satış yeri ve kapları her zaman gayet temiz tutulmak suretiyle kokuya meydan verilmeyecektir.
  - e) Pazar yerinde satılan balıkların en az 2 günde bir muayenesi yapılacak ve balıkçı, yanında bulundurmaya mecbur olduğu defterine muayene edildi şerhini yaptıracaktır.

KİMYEVİ MADDELERLE KONSERVE YAPANLAR

Madde 120- Tuzdan başka kimyevi madde kullanarak konserve yapmak yasaktır. Bazı kuru meyve ve pestilleri şeffaf göstermek için veya dayanıklılıklarını artırmak için kullanılan (Bisülfite de soude) miktarı % 1,125'i geçmeyecektir.

BAKKAL DÜKKANLARI

Madde 121- Bakkal dükkânlarının haiz olacakları ve uyacakları şartlar şunlardır:

- 1) Dükkânların başka dükkân ve meskenlerle alakası olmayacaktır. Hususi ve tercihen kağıt binalar olacaktır.
- 2) Dükkânların sokak tarafındaki kısmı camekanla kapanacak ve pencereleri dışarıdan iyice telle örtülecektir.
- 3) Zemini su geçirmez bir maddeden olacak, evvelce açılmış olan ahşap bakkal dükkânlarının zemini muşamba ile döşenecektir.
- 4) Dükkânlar bol gündüz ışığı ile aydınlatılmış olacak ve hava temizleme tertibatını haiz bulunacaktır.
- 5) Dükkânın hiçbir tarafında delik deşik bulunmayacaktır.
- 6) Pişirilmeden, yıkanmadan, soyulmadan yenilecek bütün gıda maddeleri ayrı ayrı camekanlı bölmelerde bulundurulacak ve satılacak şeylerin üzerinde fiyat vasıflarını gösterir etiket konulacaktır.
- 7) Tereyağından taze süt yağı, sade yağdan erimiş taze yağ ve zeytin yağından yalnız zeytinden vasıfları bildirilmeksizin çıkarılmış yağ anlaşılır. Karışık yağ bulundurmak ve yalnız geldiği ve yapıldığı yerlerin adı verilerek yağ satmak yasaktır.
- 8) Margarin yağı ile zeytinden başka tanelerden çıkarılan yağın açıkta satılması yasaktır. Bunlar ancak bu yağları hazırlayan fabrikaların içindeki cins ve miktarını gösterir orijinal etiketi havai olan hususi ve kapalı kaplarda satılacaktır.
- 9) Bu dükkânlarda çalışanlar temiz gömlek giyeceklerdir.
- 10) Müstakil manav dükkânları bulunmayan veya mevcudu ihtiyaca kifayet etmeyen semtlerdeki bakkalların; Hafta Tatili Kanunu hükümlerine riayet etmek, (Mürür'u Ubura) gelip geçmeye mani olmamak, trafiği işgal etmemek, cadde, sokak ve tretuvarları kirletmemek kayıt ve şartı ile dükkânların vitrinleri önünde azami 2 metre genişliğinde ve dükkân cephesi boyunca ve üzerleri çinko kaplı tezgahlarda sebze ve meyve satmalarına müsaade edilebilir. Bu müsaade Belediye Başkanlığının takdir ve teklifi üzerine Belediye Encümeninin kararı ile verilir.
- 11) Kavrulmuş kahveyi motorlu değirmende öğütmek ve buna ait ayrıca bir yer tahsis edilmek ve iş bu yönetmeliğin kuru kahveciler hakkında 131. maddesi hükümlerine riayet edilmek şartı ile bakkal dükkânlarında kahve satılabilir.
- 12) Bakkaliye mağazalarında ayrı bir köşe teşkil etmek ve satacakları bütün maddeleri toz ve kirden korunabilmesi için mükemmel ambalajlarda ve tahsil edilen porselen, emaye, cam gibi kaplar içinde bulundurmak ve buzdolabı içerisinde muhafaza etmek şartı ile mezecilik yapılabilir.
- 13) Mezecilik ve mezeye müteallik maddeleri satanlar:
  - a) Haşlamalar, sütlüler ve kurutulmuşlar, salamurlar, konserveler, undan mamul mezelikler, her nev'i reçeller, her nev'i peynirler, her nev'i içkiler.
  - b) Zeytin, peynir, turşular, her türlü balık ve et, sebze mamulleri sandeviç, tuzlu mezeler, her türlü meyveden mamul reçeller, sarmalar, beyaz kaşar, graviyer, Hollanda dil peyniri, her türlü ağır ve hafif içkiler.
  - c) Sucuk, pastırma, sosis, salam, jambon, hazırlanmış domuz külbastısı ve pizola (pişmiş) taramı, tereyağı, limon ve buna benzer mümasil mezelik maddeleri satanlar da bakkal dükkânlarının şartlarına tabidir. Müstakil mezeciler, Pazar günü açık olabilir.
- 14) Tütün, sigara, kibrit ve memba suları, gazoz, kuru yemişler, çikolata, çiklet, konserveler ve mümasil maddeler ile açıkta olmamak kaydıyla sandeviç, kurabiye, paket tereyağı, peynir, yoğurt gibi maddeler büfelerde satılabilir.
- 15) Gazete kulübelerinde gazete, mecmua, tekel maddeleri ile kağıt zarf ve çikolata ve çiklet satılabilir.
- 16) Müstakil reyonlar, (camlı tezgah) teşkil etmek suretiyle bakkal dükkânlarında züccaciye, tuhafiyeye ve kanunlarca satışına mani bulunmayan, sağlığa zararlı olmayan, imalı ve satılması ruhsata tabi bulunmayan parfümeriyeye ait eşya satılabilir.

LOKANTALAR

Madde 122-

- 1) a.Yemek pişirmeye, b.Yenilmeye, c. Kapları yakamaya mahsus olmak üzere bir birinden ayrı en az üç kısımdan teşekkül edecek ve yemek pişirmek ve yenilme kısımlarının zemini yıkanabilecek veçhile su geçmez bir madde ile döşeli bulunacak ve bir ucu mecraya dayanan ızgaralı ve sifonlu delikleri olacaktır. Bu dükkanlarda halen mevcut olanların; Ancak, muşamba ile döşenmek şartı ile yalnız yemek mahallerinin zeminlerinin ahşap olmasına müsaade edilir. Kapların yıkanacağı yerler, yemek pişirmeye mahsus olan kısmın duvarları zeminden 2 metre yüksekliğe kadar yıkanabilecek şekilde olacaktır.
- 2) Her taraf bol gündüz ışığı ile aydınlatılacak şekilde kafi miktarda ve dışarıdan ince telle kapalı pencereler bulunacak ve dükkanın hiçbir yerinde koku duyulmasına meydan bırakmayacak derecede tesirli hava temizleme tertibatı yapılmış olacaktır.
- 3) Dükkanların cephelerinden yenecek şeyleri teşhir etmek yasaktır.
- 4) Dükkanların ön tarafı bir camekanla kapalı olacaktır. Yenilecek şeylerin açıkta bulundurulması ve açıkta pişirilmesi yasaktır.
- 5) Yemek pişirilen yerde dükkanın içine veya sokağa duman ve koku çıkartılması yasaktır. Ona göre mükemmel tertibat yapılacaktır.
- 6) Kalaysız tencere vesaire ile kırık ve çatlak kap, bardak ve fincan, kaşık, çatal vesaire lekeli, kirli, kokulu, örtü, havlu ve bunlara benzer şeyleri bulundurmamak yasaktır.
- 7) Dükkanın munasip bir yerinde müşterilerin el yıkamalarına mahsus ve içi yemek yenen salondan görünmez bir yer bulunacak ve buraya yalnız bir defa kullanmaya mahsus el havluları konulacaktır.
- 8) Bulaşık kapları sabunla ve sodalı sıcak sularla yıkandıktan sonra ayrıca kaynar temiz sulardan geçirilecek, hususi raflarda kendi kendine kurumaya bırakılacaktır.
- 9) Yemek pişirilen ve bulaşık yıkanılan kısımlarda abdesthane yapılmaz. Bu gibi mahaller dükkanın ayrı bir yerinde ve sıhhi şartlara uygun olarak yapılabilir.
- 10) Karışık, bozuk veya bozulmaya yüz tutmuş iptidai maddeleri yemeklerde kullanmak ve bozulmaya başlamış yemekleri dükkanlarda bulundurmamak yasaktır.
- 11) Listelerde etli yemeklerin hangi cins etle yapıldığı gösterilecektir.

AŞÇI - KEBAPÇI VE İŞKEMBEÇİ DÜKKANLARI

Madde 123- Aşçı, kebabçı, işkembeci dükkanları hakkında, lokantalar hakkındaki ahkam göz önünde bulundurularak mahalli icaplara göre belediyece esaslar tespit ve tayin edilecektir.

Madde 124- Balık, köfte vesaire kızartma veya her ne suretle olursa olsun seyyar aşçılık yapmak yasaktır.

PASTA VE ÇÖREK, ŞEKER VE ŞEKERLEME, TAHİN HELVASI YAPANLAR VE SATANLAR

Madde 125- İçinde pasa ve çörek, şeker ve şekerleme, tahin helvası yapılan yerler;

- 1) Bina kagir ve müstakil olacak, iptidai maddelerinin depo edileceği yer pasta ve çöreği hazırlama yeri, pişirme yeri ve kapların yıkanma yeri ayrı ayrı olacaktır.
- 2) Her tarafı bol gündüz ışığı ile aydınlatılmış olacak ve pencereleri dışardan ince bir telle örtülü bulunacaktır.
- 3) İçinde akarsu tertibatı bulunacak ve bütün kaplar, masalar vesaire malzeme tam bir temizlik içinde bulunacaktır.
- 4) İşçilerin çalıştıkları yerde oturmaları ve yatmaları yasaktır. İşçilere mahsus yerler, abdesthane, el ve yüz yıkama tertibatını da havi olmak üzere imalathaneden ayrı olacaktır.
- 5) Ocakların dumanları içeriye ve dışarıya zarar vermeyecek surette muntazam bacalardan çıkartılacaktır.
- 6) Hem şeker, hem de pasta ve çörek yapılan yerlerde hazırlanma ve pişirme kısımlarından başka kısımlar birleştirilebilir.

Madde 126- Yukarıda yazılı maddeleri satan dükkanların;

- a) Önlerinde sabit bir camekan bulunacak ve gıda maddeleri her tarafı kapalı, toz geçirmeyecek camekanlarda ve ağız daima kapalı duran kavanozlarda veya hususi kaplarda teşhir ve muhafaza olunacaktır.
- b) İçinde oturularak pasta vesaire yenilen yerler, ayrıca gazino ve kahvehanelerin bağlı oldukları şartlara da uygun olacaktır.

SÜT VE GIDA MADDELERİ SATANLAR

Madde 127- Süt ve yoğurt ve muhallebi gibi süttten yapılmış yiyecek yapılan ve satılan yerler aşağıdaki şartlara uygun olacaktır:

- 1) Bu dükkanların oturulan ve çalışılan başka bir yerle doğrudan doğruya alakası olmayacaktır. Her dükkanın; a. Satış, b. Bulaşık yıkama yeri, c. Eğer yenilecek sütlü madde ayrı binada yapıyorsa bir de buna mahsus yeri olacak ve bütün kısımlar birbirinden ayrı bulunacaktır.
- 2) Her kısmın zemini her vakit yıkanabilecek surette su geçirmez bir madde ile döşenmiş olacaktır. Ucu lağıma bağlı bulunan sifonlu ve ızgaralı deliği bulunacaktır. Bulaşık yeri ile hazırlama ve pişirme kısmının duvarları 2 metre yüksekliğe kadar çini veya karosimon ile döşeli olacaktır.
- 3) Her kısımda ayrı ayrı su bulunacak ve her taraf bol gündüz ışığı ile aydınlatılmış ve hava temizleme tertibatı yapılmış olacaktır. Satılacak sütlü maddeler her taraf camekanlarla kapalı yerlerde bulundurulacaktır.
- 4) Kullanılmış kaplar sıcak sodalı ve sabunlu sularda yıkayıp temizlendikten sonra kaynar sulardan geçirilecek, hususi kaplarda kurutulacaktır.
- 5) Bu dükkanlarda süttten yapılmış yiyeceklerden başka, ispiertosuz içkiler satılabilir.
- 6) Yağı alınmış sütlerle yoğurt yapılması yasaktır.
- 7) Süt ve süt mamulleri satan bilumum dükkan ve imalathaneler ile hastane, mektep, kışla, bakım kurumları vesaire gibi topluluk taşıyan müesseseler süt aldıkları membarların mahalline ve süt verenlere ait açık adresleri bir dilekçe ile Belediye Başkanlığına bildirmeye mecburdur.

- a) Süt mamulleri hazırlayıp satanlar veya istihlak eden topluluklar, teşkilatlar, müesseseler, süt aldıkları membalardaki sağmaların belediye hudutları içinde olanları belediyeye ve şehir dışında olanları hükümet veterinerleri tarafından muayene edilip sütle intikal edebilecek hastalıklardan salim olduklarına dair sağlık karnesini haiz sağmallardan almaya mecburdurlar.
- b) Süt satanlarla sağmal sahiplerinin süt kaplarını kaynatılmış sodalı sularla yıkayıp çalkalaması ve sonra da kaynamış su ile durulması mecburidir.

TEREYAĞI-KAYMAK VE YOĞURT İMALATI

Madde 128- Tereyağı, kaymak ve yoğurt imalathaneleri de aynı şartlara tabidirler.

SEYYAR SÜTÇÜLER

Madde 129- Seyyar sütçüler;

- a) Ağızları madeni kaplarla iyice uyumlu olarak kapalı temiz güğümlerle süt satacaklar ve bu güğümleri sık sık kalaylattıracaklardır.
- b) Kullandıkları madeni ölçüler ağız kapalı ve madeni bir kutu içinde bulundurulacaktır.
- c) Fena ve bozuk sütlere dair yukarıda yazılı 127. madde hükmü bunlar hakkında da geçerlidir.
- d) Süt ve neveleri ve vasıfları ve süt mamulünün istihsaline ve satışına mahsus ve umumi hıfzıssıhha kanununun 17. maddesine göre yapılan yönetmelik hükümleri aynen uygulanacaktır.
- e) Seyyar olarak süt satanlar sağlık karnesine tabidirler.

GAZOZLAR

Madde 130- Gazoz yapılan yerlerde gazoz şişelerinin temizlenmesi vesaire gibi şeyler sucular hakkındaki hükümlere tabidirler.

Gazozlar % 20-22 gram şeker, 40-50 santigram limon asidi veya asit sitrik veya karbon dioksit ile orta derecede asitle karbonlardan yapılmış olacaktır. Meyveli gazozlar içine ayrıca koku verecek kadar esans ve az miktarda zararsız boya konabilir.

Gazoz vesaire gibi içilecek maddelerin içinde gözle görülür tortu, çöp, kıl vesaire gibi şeyler bulunmayacaktır. Bulunanlar dökülecektir.

KURU KAHVECİLER VE ÇAYCILAR

Madde 131- Dükkanların için, kahve kavanozları, kepeçler, teraziler ve camekanlar temiz olmalıdır.

- 1) Karışık olarak beraber kavrulmuş ve döğülmüş kahve satılamaz.
- 2) Üstü açık kaplarda kahve ve çay bulundurmamak yasaktır.
- 3) Kahvenin kavrulduktan sonra tavlanması için üzerine serpilecek suların içilebilir ve temiz olması lazımdır. Kahve çekildikten sonra ağırlığını artırmak için su ile rutubetlendirilmesi yasaktır.

Madde 132-

- 1) Yeniden yapılacak bu dükkanlar kagir ve zeminleri karasimon mozayik veya siloit gibi madde ile döşeli olacak ve zeminin münasip bir yerinde ucu lağıma bağlı olan sifonlu ve ızgaralı bir delik bulunacaktır. Evvelden mevcut olan ahşap dükkanların zemini muşamba ile döşenecektir.
- 2) Her tarafı bol gündüz ışığı ile aydınlatılmış olacak ve hava tazelenmesine mahsus kafi tertibatı bulunacaktır.
- 3) Masalar, iskemleler, kanepeler daima bir temizlik içinde ve masaların üzeri mermer veyahut cam örtülerle örtülmüş olacaktır. Kanepelerin düz ve cilalı tahtadan olması veya üzeri maroken taklidi, kolay temizlenir bir madde ile örtülü bulunması şarttır.
- 4) Kahve, çay pişirilen veya içki ve meze hazırlanan yerlerin zemini her vakit yıkanabilen ve su geçirmez bir maddeden yapılmış olacak, tezgahın üzeri ya mermer veya çinko kaplı olacaktır.
- 5) Yağsız ve kirli kaplar, şehir ve şehir suyu olmayan yerde temiz bir su deposuna bağlı su ile yıkanacak ve bütün yıkantı suları lağıma gitmek üzere gerekli tesisat yapılacaktır.
- 6) Yağlı kapların önce sıcak ve sodalı su ve sabunlu sularla temizlendikten sonra kaynar temiz sulardan geçirilmesi şarttır.
- 7) Yıkanmış fincan, bardak vesaire kaplar ya her tarafı kapalı mazbut camekanlara konulacak veya temiz raflarda hususi askılara takılarak ağızları yere dokundurulmayacaktır.
- 8) Çatlak ve kırık fincan, bardak, tabak vesaire gibi şeylerin kullanılması yasaktır.
- 9) Buralarda ayakkabı boyamak, boyatmak, boyacıların içeriye girmesine göz yummak yasaktır.
- 10) Pencerelerin zararlı hava cereyanı yapacak surette karşılıklı olarak açılmaları yasaktır.
- 11) Müşterilerin şarkı söyleyerek veya bağırarak konuşması, orada bulunanları rahatsız etmesi yasaktır.
- 12) Birahane ve meyhanelerde artık mezeler müşterilerin önünden kaldırılınca hemen bunlara mahsus kapalı kutuya boşaltılacaktır. Artık mezelerin müşteriye verilmesi veyahut yukarıda yazıldığı üzere kutuya dökülmeyle bir tarafa alıkonulması yasaktır.
- 13) İçkileri su vesaire ile karıştırmak, istenilenden başka cins ve nevi içki vermek, müşterileri aldatmak yasaktır.
- 14) Çay ve kahveleri karbonatlı su ile pişirmek yasaktır.
- 15) Kahve ocaklarına masa, sandalye konması yasaktır.

BUZ SATILAN YERLER

Madde 133-Buz satılan yerlerin bağlı oldukları şartlar şunlardır:

- 1) Buz satışına mahsus depolar kagir binalarda ve zeminleri 2 metre yüksekliğe kadar yıkanabilir, kat' i surette su geçmez maddelerle döşeli olacak, zeminlerinde lağıma bağlı ızgaralı bir delik bulunacaktır.
- 2) Buz konulan duvarlar ahşapsa iki cidarın arası hararetin nakline mani olmak için ince tahta talaş ve kömür tozu ile doldurulmuş olacaktır. Bu depoların içi cidarı çinko ile tamamen örtülecek ve kaidesinde dışardan musluğu olan bir delik bulunacaktır.

- 3) Buzların muhafazası için üzerine dökülen kepek tamamen temiz ve her ne maksatla olursa olsun kullanılmamış olacaktır.
- 4) Buz nakli, içi iyice çinko kaplanmış iki cidarlı ve kapalı sırf bu maksatla kullanılan arabalarla veya bu şartlara göre yapılmış kapalı sandıklarla yapılır. Başka suretle buz sevki nakli yasaktır.

SUCULAR

Madde 134- Şehir halkının kullanacağı sular:

- 1) Bu suların kimyevi ve bakteriyolojik vasıfları itibariyle içmeye elverişli oldukları Sağlık Kurul Raporu ile tespit edilmiş bulunacak ve bunlar her üç ayda bir umumi tahlile tabi tutulacaktır.
- 2) Bu suların gerek kaynak muntıkaları ve gerek kaptaj mahalleri içlerine insan ve hayvan girmeyecek surette umumi hıfzıssıhha kanununun tarifi veçhile bir himaye muntıkası ile tahdit edilmiş olacaktır.
- 3) Su, etrafından kat'iyyen hiçbir şey girmeyecek ve sızmayacak şekilde mazbut bir haznenle kaptaj yapılarak, taksim ve tevzi musluğu haznesinin kaidesinden 20 cm. kadar yüksekten çıkacaktır. (Kaptaj haznesinin diğer şartları belediyece tespit olunur.)
- 4) Kaptaj haznesinden su nakli taşıt araçları ile yapılacak, tevziat haznesinin musluğuna bağlanan temiz bir boru vasıtası ile suyu akıtmak suretiyle yapılacaktır. Bu iş için kovalar, maşrapalar kullanılması yasaktır. Tevziyatın bu şekilde yapılabilmesi için menba etrafından lazım gelen tesisatı yaptıрмаğa sahipleri mecburdurlar.
- 5) Bu suların nakil vasıtaları olarak, büyük ve küçük şişeler, damacanalara veya bidonlar, 18-20 kg su alan temiz galvanizli saçtan kaplar kullanılacaktır. İş bu vasıtaların ağızları 4 ila 5 devir hareketi yaparak kapanan temiz madeni vidalarla kapanıp her iki tarafındaki ve vida üstündeki deliklerden geçirilmiş tellerle vidanın açılması mümkün olmayacak surette bağlanıp mühürlenecektir. Bu şartlara tamamıyla haiz olmayan su nakil vasıtaları ile menba ve diğer içme sularını taşımak ve bunların taşınmasına mahsus arabalarla kamyonların üzerine çıkıp oturmak ve bu vasıtalarla başka şey nakletmek yasaktır.
- 6) Belediye sınırları dışındaki içme sularının şehre sokulup satılabilmeleri dahi yukarıdaki şartların mahallerinde iyice yerine getirilmiş olmasına bağlıdır.

KURUYEMİŞ DÜKKANLARININ TABİ OLACAKLARI ŞARTLAR

Madde 135-

- 1) Zeminleri yıkanabilecek şekilde olacaktır. Soyulmadan, pişirmeden ve yıkanmadan yenilen meyveler üzeri camla örtülmüş hücrelerde, taze yemişler de toz ve sinek girmeyecek yerde bulunacaktır. Kiraz, üzüm gibi küfelerle satılan meyveler cam kasnaklarla kapatılacaktır.
- 2) Bütün meyvelerin üzerinde cins ve fiyatlarını gösterir etiket bulunacaktır.
- 3) Çürümüş veya bozuk, kurtlu yemişler satmak veya dükkanda bulundurmamak, çilek vesaire meyve sepetlerinin içine ağırlığını artırmak için öteberi koymak yasaktır. Bunlar, konmuş olduğu kapların darası düşülerek satılacaktır.
- 4) Perakende olarak kuruyemiş ve kuru kahve satılan dükkanlarda; İş bu dükkanların kendi ihtiyaçlarını karşılayacak miktarda kavurma veya ısıtma yapılabilir. Toptan kuru yemiş ve kuru kahve satan işyerleri ile imalathanelerin ise aşağıdaki şartlarla çalıştırılmasına müsaade edilir:
  - a) Bina kagir olacak ve duvarlar, zeminle tavan yanıcı bir madde ile boyanmış ve kaplanmış olmayacaktır.
  - b) İmalathane kullanılan ısıtma ve kavurmanın şekil ve mahiyetine göre İtfaiye Müdürlüğü'nce tespit edilecek yangın tedbirleri alınmış olacaktır.

İÇİNDE YENİLECEK-İÇİLECEK ŞEYLER BULUNDURULACAK VEYA PİŞİRİLECEK OLAN KAPLAR

Madde 136- İçinde yenilecek, içilecek şeyler bulundurulacak veya pişirilecek olan her türlü kapların, bunlara hiçbir suretle zarar verilmeyecek maddelerden yapılmış olmaları şarttır.

BU FASILDA AÇIKÇA ADI GEÇMEYEN YERLER

Madde 137- Yenilecek ve içilecek şeylerle, bunlarla münasebeti ve bu fasılda açıkça adı geçmemiş olan müesseseler, faslın müşterek hükümlerine tabi oldukları gibi, mahiyetleri itibarı ile, fasılda bahsi geçen yerlerden en çok benzerlerinin şartlarına da uymaya mecburdurlar.

IV. FASIL

YATILACAK-YIKANILACAK-TEMİZLENECEK YERLER

OTELLER-HANLAR-PANSİYONLAR VE BEKAR ODALARI

Madde 138- Oteller, hanlar, pansiyonlar ve bekar odaları ve benzerlerinin tabi oldukları şartlar şunlardır:

- 1) Bütün katların zeminleri ve döşemeleri kagir olacak, evvelce ahşap olarak yapılmış olanlar mutlaka muşambalanacaktır. Ahşap kısımların aralıkları macunlanmak veya yağlı boya ile boyanmak veya su geçirmez madde ile örtülmek suretiyle kapatılacaktır.
- 2) Her yatağa 6 metre karelik yer isabet edecektir. Yalnız taban genişliği imar kanunundaki esasa uygun olacaktır. Bu hesaba göre her odanın alabileceği yatak adedi tayin edilecek ve bu adet oda kapısının dışına bir levha ile asılacaktır. Odalarda bu adetten fazla karyola bulundurmamak yasaktır.
- 3) İçinde insan oturup yatacak bütün odaların ve salonların bol gündüz ışığı ile aydınlatılacak şekilde kafi miktarda ve genişlikte pencereleri olacaktır. Odaların hususi hava tazeleme tertibatı olacak veya bir kısım pencerelerinin üst camları (Vasistas tarzında) açılır kapanır olacaktır.
- 4) Her odada elbise asmaya mahsus tertibat ve lavabo bulunacaktır. Yıkama tertibatının bulunacağı, masaların üzeri ya mermer veya emaye veyahut çinko ile döşenmiş bulunacaktır. Odaların lavabo bulunmayan yerlerde her 5 yatağa bir adet hesap ile her katta müteaddit yıkanma muslukları bulunacaktır. Bu kısımda zemin kagir olacak ve lağımda nihayet bulan bir deliği bulunacaktır.
- 5) En az her 10 yatağa bir tane isabet etmek üzere her katta kafi WC olacak ve her WC de çeşme ile bir rezervuar bulunacaktır.

Hela ve yıkanma yalakları lağıma sifonla bağlı olacaktır. Evvelce yapılmış olan ve sifon konması mümkün olmayan yerlerde uyumlu zemberek bulunacaktır.

- 6) Bütün süprüntüler ağız kapalı madeni kaplarda toplanacaktır.
- 7) Her binada muhakkak çeşme bulunacaktır.
- 8) İçinde mutfak, yemek salonu, çamaşırhane vesaire bulunan otellerin bu kısımları yönetmeliğin bu gibi yerlere ait şartlarına uygun olacaktır.
- 9) Bu binalarda müşterilerin fazla eşyasını koymağa mahsus birer depo bulunacaktır.
- 10) Oda döşemeleri vesaire daima temiz, duvarlar her vakit boyalı veya badanalı ve lekesiz olacaktır. Karyoların, somyaların temiz ve muntazam, kırık dökükten ayrı, bütün müşteri değıştikçe, çarşafı değışecek, aynı müşteri için de sık sık yıkattırılıp ütölenecektir. Haşeratın bulunmasına kat'iyen mahal verilmeyecektir.
- 11) Bu müesseselere gelen müşterilerden biri hastalanırsa derhal belediye tabibine haber verilecektir.
- 12) Bu yerlerin içinde, bahçe veya avlularda her ne şekilde olursa olsun yemek pişirmek yasaktır. Sırf aile ikametına tahsis edilmiş olan hanlar da fenni şartları haiz müşterek mutfaklar bulunacaktır.
- 13) Ahırda mevcutsa, kapıları bu müesseselerinin umumi giriş yerler ile kat'iyen ilgili olmayacak şekilde ayrı ayrı olarak yapılacak ve bu ahırlar, şehir içinde kalmalarına müsaade edilmiş ahırların bütün sıhhi ve fenni şartlarına haiz olacaktır.
- 14) İçinde aile yatan hanların diğer kısımlarında başka bir sanat veya ticaret icrası yasaktır. Yalnız ticaret ve sanat icra olunan hanlar talimatnamenin bu gibi ticaret ve sanatlar hakkındaki şartlarına da uygun olacaktır.
- 15) Bilumum han otel, pansiyon ve bekar odalarında belediyece tasdikli ve lüzumu kadar tarife bulundurulacak ve bunlar müşterilerin görecekleri yerlere asılacaktır.
- 16) Ahşap binaların ve apartman dairelerini oda oda kiraya verilmesi yasaktır. Bunlardan fenni ve sıhhi şartları haiz olduklarına dair belediyece ruhsat verilenlerin ancak kat kat ve yalnız bir aileye mahsus olmak üzere kiraya verilmesi caizdir.

Bu binaların iskan edilebilmesi için, sahipleri belediyenin göstereceği bütün tadilat ve ıslahatı yapmaya mecburdurlar.

YER ALTLARI VE MAHZENLER

Madde 139- Mahzenler ve yer altındaki diğer yerlerde insan yatırılması yasaktır. Zemini, duvar ve tavanları gayri kaabili nüfuz maddelerden olmak ve en az 12 metre genişliğinde ve hava tazeleme tertibatı ve dikey bacaları bulunmak şartıyla bu gibi yerlerde ancak gündüz çalışmasına ruhsat verilebilir.

HAMAMLAR

Madde 140- Sıcak hamamlar ve bunlara benzer yerlerin uyacakları hükümler şunlardır:

- 1) Şehirde yeniden umuma mahsus hamam açılması belediyece tespit edilecek sıhhi ve fenni şartların yerine getirilmesine bağlıdır. Ötedenberi mevcut olan umumi hamamlar aşağıdaki şartlara göre ıslah edilecektir.
- 2) Soyunup giyinme yerleri camekanla ayrılmış olarak gizliliği sağlayacak şekilde yapılacak ve bu hücrelerin harareti hiçbir zaman (+20)'nin altına düşmemek üzere lüzumunda ısıtılacaktır. Her hücrede soyunanlara kafi gelecek miktarda elbise asmağa mahsus vasıtalar ve bir termometre bulunacaktır.
- 3) Kerevetler kolay taşınır, temizlenir ince şilteli olacak ve üzerlerinde mutlaka sık sık değıştirilecek örtüler bulundurulacaktır.
- 4) Ahşap olan bütün soyunup giyinme yerlerine, merdivenlere ve koridorlara muşamba döşenecektir. Pencere perdeleri muşambadan yapılacak ve hamamın girilecek yerinde paspas ve temiz ince talaş bulunacaktır.
- 5) Yıkanma ve temizleme yerleri ile helaların zemini hiçbir yerde su birikintisi toplanmayacak vechile su geçmez bir madde ile muntazam surette döşeli olacaktır. Kullanılmış sular kapalı mecralarla deliklere akıtılacaktır. Duvarlar, yıkanma yerlerinde 1 metre, temizlenme yerleri ile helalarda 2 metre yüksekliğe kadar kolayca yıkanabilir mermer, fayans olacaktır.
- 6) Her türlü süprüntüler ve döküntüler ağız kapalı madeni kaplarda toplanacaktır.
- 7) Hamamların her tarafının duvarları her sene badana edilecek ve hiçbir tarafında haşerat bulunmayacaktır.
- 8) Buralarda çalışanların saç, sakal ve tırnakları kesilmiş ve temizlenmiş olacak ve hiçbir bulaşıcı ve müşterileri iğrendirici hastalık olmayacaktır. Sağlık kurulundan bu işte istihdamına elverişli olduklarına dair birer rapor alacaklar ve muayyen müddetlerde sıhhi muayeneden geçeceklerdir.
- 9) Hamam takımları ve örtüler mutlaka her müşteri için değıştirilecek ve kullanılmış olanları yıkanıp kurutulduktan sonra ütölenecektir. Kirli, yıpranmış, yırtılmış takımlar kullanmak yasaktır.
- 10) Cildi tahriş edici sabunlar kullanmak yasaktır.
- 11) Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nın ruhsatnamesini haiz olmayan pudraların müşteriye verilmesi ve ustura kullanılması yasaktır.
- 12) Kese, lif, sünger gibi yıkanmağa ve sabunlanmağa mahsus eşyanın kullanılmadan evvel temizleyici bir madde ile temizlenmiş olması şarttır.

BERBER DÜKKANLARI

Madde 141- Berber dükkanları aşağıdaki şartlara tabidirler:

- 1) Dükkanların zemini su geçmez bir madde ile döşeli olacak, ahşap olanları ise muşambalanacaktır. Duvarları bir metre yüksekliğe kadar aynı şekilde döşeli veya yağlı boya ile boyalı bulunacaktır. Bu dükkanların sokağa bakan yüzleri camekanlı olacaktır. Gerek bu camekan ve gerek kapının yarı kısımları 1,5 metre yüksekliğe kadar buzluca veya sık bir tül ile örtülmek suretiyle içerisinin dışarıdan görülmemesi temin edilecektir.
- 2) Masaların üzeri mermer ve beyaz muşamba ile döşenmiş olacaktır. Koltuklar, kanepeler her vakit kolayca temizlenebilir surette maroken veya benzeri maddelerle döşeli bulunacaktır.

- 3) Dükkanlarda çeşme bulunacaktır. Saç ve sakal kırpıntıları ile her türlü süprüntüler ağız kapalı madeni bir kaptan toplanacaktır.
- 4) Berber dükkanlarında başka bir sanat yapmak veya lavanta, kolonya ve pudra gibi tuvalete ait eşyadan başka bir şey satmak yasak olduğu gibi başka işlerin görüldüğü dükkanlarda berberlik yapılması da yasaktır.
- 5) Berberler çalışırken uzun beyaz bir gömlek giyecekler ve her çalışmadan sonra en evvel ellerini sabunlayacaklardır. Gerek sıhhi temizliklerine, gerek dükkan içindeki her şeyin temizliğine çok dikkat edilecektir.
- 6) Havlular ve önlükler gayet temiz olacak ve bir defa kullanıldıktan sonra yıkanıp ütülenmeden tekrar kullanılmayacaktır.
- 7) Bütün traş ve tuvalet malzemesi ve aletleri daima kapalı tutulan kapların içinde bulundurulacak ve pudralar her müşteriye ayrı bir pamuk parçası ile sürülecek ve bir kere kullanılan pamuklar derhal atılacaktır.
- 8) Traş ederken ustura üzerinde biriken su ve sabun parçaları hususi ince kağıtlarla veya razörlerle temizlenecektir. Bu maksatla lastik küvet veya sabuna benzer şeyler kullanmak yasaktır.
- 9) Ustura, makas, makine gibi şeyler ya hususi kuru hararet fırınlarında veya otoklavlarda veyahut % 4 nispetinde sodyum karbonat mahlülünde kaynatılacak ve traştan sonra ya alevden geçirilecek veyahut % 2 pikrit asit veya lizol mahlülüne batırılacaktır.
- 10) Berberler muayene cüzdanı bulundurmağa ve muayyen zamanlarda sıhhi muayeneden geçerek bu cüzdanlara işaret ettirmeğe mecburdurlar.
- 11) Traş olurken müşterilerin koltukta başlarını dayadıkları yer her defasında ayrı ve temiz kağıtla örtülecektir.
- 12) Berber dükkanlarında süpürge kullanmak yasaktır. Dükkanların zemini gerek umumi temizlik ve gerek yere dökülen suların temizlenmesi ıslanmış kıl fırçalarla veya üzerine yaş bez sarılmış (T) şeklindeki ağaçtan yapılmış vasıta ile yapılacaktır.
  - a) Ehliyet olmadan berberlik veya kalfalık yapmak yasaktır.
  - b) Her berber veya kalfa ehliyetlerini müşterilerinin görebilecekleri bir yere asmak mecburiyetindedirler.

SABUNLAR

Madde 142- Sabuncuların uyacakları şartlar aşağıda gösterilmiştir:

- 1) Piyasaya çıkarılacak sabunlar kaynatılarak veya kaynatılmayarak yapıldığına göre pişmiş veya çiğ sabun ve terkiplerine göre de insanların temizlenmelerine veya bulaşığa mahsus olmak üzere ikişer nev'i itibar edilmiştir.
- 2) Sabunların kalıpları üzerinde nasıl yapıldıklarını ve terkiplerini göstermek üzere aşağıdaki ibareleri havi okunaklı birer damga bulunacaktır.
  - a) Pişkin (Çamaşır)
  - b) Çiğ (Çamaşır)
  - c) Pişkin (Bulaşık)
  - d) Çiğ (Bulaşık)

Bundan başka kalıpların üzerine firmanın adı ile nerede yapıldığını gösteren hususi birer damga konulacaktır. Bu damgalar yalnız ikilik ve dörtlük kalıplarda bulunacaktır.
- 3) Beşlik, altılık, sekizlik ve onaltılığa kadar küçük kalıplara yazı yerine 1 ve 2 numara basılacaktır. (1 Numara pişkin sabuna, 2 numara çiğ sabuna delalet eder). Yalnız, bunlardan çamaşıra mahsus olanlar belli olmak için rakamın yanında C harfi, bulaşık sabunlarında yine rakamla beraber B harfi bulunacaktır.
- 4) Çamaşır sabunlarının vasıfları şunlardır:
  - a) Serbest kalevi miktarı % 0,5'i geçmeyecek, cildi kaşındırıcı ve bozucu maddelerden yoksun olacaktır.
  - b) Topraklı maddeler susuz sodyum karbonat da dahi olduğu halde % 2'yi geçmeyecektir.
- 5) Bulaşık sabunlarının vasıfları şunlardır:
  - a) Serbest kalevi miktarı % 0,5'i geçmeyecektir. Cildi bozucu maddelerden yoksun olacaktır.
  - b) Topraklı maddeler % 5'i geçmeyecektir.
  - c) % 2 topraklı maddelerden başka % 3'e kadar susuz sodyum karbonat bulanabileceği gibi topraklı maddelerin yerine kaim olmak üzere soda miktarı % 5 kadar olabilir. Yani topraklı maddeler ile susuz sodyum karbonat toplamı % 5'i geçmeyecektir.
- 6) Gerek çamaşır, gerek bulaşık sabunlarının rutubeti % 30'u geçmeyecektir.
- 7) Yukarıdaki vasıflara uymayan sabunların piyasaya çıkarılması ve satılması yasaktır. Bu gibi sabunlar hemen mühür altına alınacak ve bunlar yeniden pişirilerek yönetmelik hükümlerine uygun hale getirildikleri laboratuvar raporu ile anlaşılmeden satışa çıkarılmayacaktır.
- 8) Tuvalet sabunlarının cildi kaşındırıcı, bozucu ve fena kokulu maddelerden yapılmamış ve vasıfları itibariyle çamaşır sabunlarının üstünde olmaları şarttır.

Madde 143- Dışarıdan gelen sabunlarında aynı vasıfları haiz olmaları şarttır.

VIII. FASIL

KULLANILMIŞ EŞYA SATANLAR

Madde 144- Kullanılmış eşya alım ve satımı ile meşgul olanlar aşağıdaki şartlara uymağa mecburdurlar:

- 1) Kullanılmış eşya alım satımı ancak bu maksatla açılmış olan dükkanlarda yapılabilir. Başka yerlerde veya seyyar olarak kullanılmış eşya almak satmak yasaktır.
- 2) Kullanılmış elbise, çamaşır, döşeme vesaire alınıp satılmadan evvel belediye tefirhanelerinde dezenfekte edilerek üzerlerine mühür veya işaret konulacaktır. Bu mühür veya işareti havi olmayan kullanılmış eşyayı dükkanlarda bulundurmak veya satmak yasaktır.
- 3) Kullanılmış veya kullanılmamış eşyayı birlikte satan dükkanlar bunlara ait kısımları bir birinden bir bölme ile iyice ayıracaklardır.

Paçavra-Kemik Vesaire Gibi Eşyalar:

Madde 145- Paçavra, kemik vesaire ayıklanması, depo edilmesi ve işlenilmesi gibi işler, evlere ve her türlü binalara uzak kagir ve aşağıdaki şartlara uygun olan yerlerde yapılabilecek ve bunun için belediyeden izin alınacaktır.

- 1) Bu gibi yerlerde;
  - a) Biri kirli, öbürü dezenfekte edilmiş maddelere ait olmak üzere, birbirinden ayrı iki kısım bulunacak ve her iki kısım zeminler ile en az 2 metre yüksekliğe kadar duvarları her vakit yıkanabilecek şekilde olacaktır.
  - b) Her tarafı kafi gündüz ışığı ile aydınlatılmış bulunacak, pencerelerinde ince tel olacaktır.
  - c) Zeminin münasip bir yerinde mecra ile irtibatlı olan ızgaralı ve sifonlu bir delik bulunacaktır.
  - d) Müessese içinde akarsu ile hava tazeleme tertibatı bulunacaktır.
- 2) Bu işte çalışacak işçiler iş elbisesi, takke ve ayakkabı ile eldiven giyecekler ve icabına göre hususi toz maskesi ve gözlük kullanılacaktır. Paçavra vesaireyi maşalarla tutacaklar ve üç ayda bir sıhhi muayeneye tabi olacaklardır. (Bu gibi şeylerde çalışanların muayyen zamanlarda tifo aşısı yaptırılmasına Sağlık Müdürlüğü'nce lüzum gösterildiği takdirde, müessese sahipleri bunu temin edeceklerdir.)
- 3) İşçiler için, çalışılan yerlerde ayrı olarak soyunup giyinme ve yıkanma yerleri ile hela yapılacaktır.
- 4) Toplanan paçavra vesaire kolayca yıkanabilecek, dezenfekte edilebilir kapalı kaplarla kendilerine mahsus hususi vasıtalarla nakledilecektir. Bunları açık veya umumi vasıtalarla götürmek yasaktır.
- 5) Her paçavra deposunda (Yekdiğerine yakın depolar için müşterek olmak üzere) formül odası tarzında veya tazyikli su buharı ile işleyen bir dezenfeksiyon odası olacak ve tephirhane memurluğunun nezareti altında kirli paçavralar muntazam dezenfekte edilecektir. Kemik ve tırnaklar % 12 kireç kaymağı (klor döşe karışımı) ile dezenfekte edilecektir. Dezenfekte edilmiş paçavra odası, tephirhane odası, tephirhane memurunun mührü ile mühürlenecek ve bilahare balyalara taksim ve yine memurun huzuru ile yapılacak temizlenmiş paçavra balyaları resmi mühürle damgalanacaktır. Tephir olduğu (temizlendiği) belediyenin resmi belgesi ile ve üzerinde dezenfekte edildiğine dair hususi mühür ve damga bulunan paçavra açılmadıkça ayrıca dezenfeksiyona tabi değildir.
- 6) Dezenfekte edilmiş paçavraları işlemek, balya yapmak ve başka bir yere nakletmek, satmak ve bir haftadan fazla olmak suretiyle depo mahallelerinde bekletmek yasaktır.
- 7) Paçavra depolarında boynuz, kemik vesaire bulunmayacaktır.
- 8) Bütün bu müesseselerin her tarafı tam bir temizlik içinde olacak, koku ve toz olmasına meydan verilmeyecektir. Amelenin sıhhatine ve çalışma zamanında riayet edeceği sıhhi şartlara daima itina gösterilecek, iş elbisesi ile çalışanların sık sık yıkanıp temizlenmelerine ve çalışmaya mahsus yerlerde bir şey yenilip içilmemesine çok dikkat edilecektir.

IX. FASIL

ODUNCULAR VE KÖMÜRCÜLER

Madde 146- Oduncuların, kömürçülerin tabi oldukları hükümler şunlardır:

- 1) Şehrin içinde ve mahalle aralarında oduncu ve kömürçü dükkanları açmak yasaktır. Bu işler ancak ayrılan yerlerde yapılır.
- 2) Odun ve kömür satış yerlerinin belediyece lüzum gösterilecek yangından korunma tertibatını haiz olmaları şarttır.
- 3) Odun ve kömürlerin buldukları yerlerde ateş yakılması ve sigara içilmesi yasaktır. Enkazlar odun hükmündedir.
- 4) Kömürçüler gerek yığın halinde ve gerekse çuval içinde bulunan kömürlerin üzerine cinsini ve fiyatlarını gösterir birer etiket koyacaklardır.
- 5) Kömürçü dükkanlarında kasnağı 69-70 cm. kutrunda delikleri 5 mm. Genişliğinde bir kalbur bulunacak ve kömürler ve kalburlardan geçirildikten sonra tartılacaktır.
- 6) Oduncular, odunlarının üzerine kuru ve yaş olduklarını gösterir bir etiket koyacaklardır.

X. FASIL

EĞLENCE YERLERİ VE SİNEMALAR

Madde 147- Sinemaların uyacakları hükümler şunlardır:

- 1) a. Umuma mahsus sinema salonları,
b. Sahipleri tarafından vakit vakit kiraya verilen hususi sinemalar,
c. Mektep sinema salonları,
- 2) Sinema sahibi bu müesseseyi işleten kimsedir. (Sinema salonu sahibi reşit değilse veya salonun bulunduğu şehirde oturmuyorsa yahut salon müteaddit kimseler tarafından işletilmekte veya bir şahsın müteaddit sinema salonları bulunmakta ise her sinema salonu için mes'ul bir müdür tayin ederek belediyeye bildirecektir.)
- 3) Sinemada film gösterildiği müddetçe sinemanın sahip veya müdürü orada bulunacaktır.
- 4) Sinema salonlarının açılması ve kontrollüğü yapılmış olacaktır.
  - a) Yeniden açılacak olan bir sinemanın işe başlayabilmesi için Belediye İktisat Müdürlüğünden ruhsat alması şarttır.
  - b) Sinema sahibi veya mes'ul müdürü elinde sinemayı teftiş ve kontrole yetkili olduğuna dair belediyenin resmi vesikası bulunan memurlara sinemanın bütün dairelerini göstermeğe mecburdur. Belediye yetkilileri lüzum ve zaruret gördükleri zamanlarda sinemayı teftiş ve kontrole yetkilidir. Sinemalar sağlık ve emniyet bakımından Belediye, Fen, Sağlık, İktisat, İtfaiye Müdürlüklerinden mürekkep bir hey'et marifetiyle teftiş ve kontrol edilecektir.
- 5) 500 kişiden Fazla Seyirci Alabilen Sinemalar:
500'den fazla seyirci alan sinemaların kapıları muhakkak suretle muhtelif umumi caddelere açılacaktır.
- 6) Doğrudan doğruya seyircinin çıkmasına yarayan ve bina içinde bulunan koridor, tavan ve duvarlarda ne için olursa olsun delik bulunmayacaktır. Eğer koridor genişliği seyirci adedine göre şart olan en az genişlikten fazla ise duvarlarında pencere vesair gibi delik açılmasına müsaade verilebilir.
- 7) Esas Duvarlar:

Sinemanın esas duvarlar ile koridor, merdiven çıkış ve giriş yerlerinin ve hava tazelemeye yarayan kanalların duvarları ve tavan ile çatı arasındaki aydınlık veren yerler ateşe dayanıklı bir tarzda inşa olunacaktır. Gerek ateş ve gerek hava tazeleme bacalarının çatının en yüksek yerinden 50 cm. daha yüksek olması şarttır. Esas duvarlardaki kapı ve pencere delikleri, komşu cephesinden veya bizzat aynı binanın karşı tarafına düşen kısımlarından en az 6 metre mesafede bulunacaktır.

8) Oturacak Mahal Planı:

Her sinema sahibi binanın vaziyetini, koridorların mevki ve ebadı, oturacak mahallerin miktar ve mevkiine, bu oturacak mahal arasındaki yolların vaziyetini, merdivenleri, çıkış yerleri ile tehlike tenviratını, taksimatı gösterir bir plan yaparak Belediye İmar Müdürlüğünden taktik ettirmeğe ve tasdikli olan kopyasının da bilet satılan yerlerin civarında iyice görülebilen bir yere asmağa mecburdur. Tasdik edilen plandan gayri tertibat alabilmek için tekrar belediyeye müracaat ederek yapılacak değişikliği tasdik ettirmek şarttır.

9) Gardrop ve Satış Mahalli:

Gardrop yerinin sinemanın boşaltılmasını zorlaştırmayacak surette seçilmesi şarttır. Satış mahalli ihdası belediyenin iznine bağlıdır. Merdivenlerde satış yeri yapmak yasaktır.

10) Tenvirat:

Seyirci salonu ile koridor ve çıkış yerlerini aydınlatan elektrik lambalarını açıp, kapatmağa mahsus tevzi tablosu münasip yerde bulunacak ve göze çaracak vecihle işaretlenecektir. Tesisatın makine dairesinden çıkacak herhangi bir yangından müteessir olmayacak bir şekilde yapılması şarttır. Seyirci salonuna giden koridorlarla kapıları bilhassa iyi tenvir edilecektir.

11) Koruma Tenviratu:

Esas tenvirattan başka, membası esas tenvirat membaından tamamı ile ayrı bir uyarma lambaları şebekesi tesisatı şarttır. Bu uyarma tenviratu, esas tenvirat tamamıyla söndüğü zaman dahi seyircilerin etrafını görebilecek kudrette olacaktır. Seyirci salonunun çıkış kapıları, koridor ve merdiven ve umumiyetle çıkış yerleri bilhassa kuvvetli tenvir edilecektir. Doğrudan doğruya serbest mahalle açılan kapılar kırmızı lamba ile işaretlendirilecektir. Salondaki uyarma tertibatı sinema oynadığı müddetçe kapıların önünü aydınlatacak vecihle kısılabılır.

12) Yangın Söndürme Vasıtaları:

Belediye merkez ve fen hey'eti her sinemada bulundurulması icap eden yangın söndürme vasıtalarını tayin ederek ve bu arada lüzum görürse ihbar telefonu bulundurulmasını isteyebilecektir.

13) Sigara Yasağı:

- Sinema salonları ile koridorlarında sigara içmek ve buraya yanar sigara ve pipo ile girmek ve kabuklu yemiş yemek yasaktır.
- Her sinema, salonla ve halkın çıkmasına ait koridorlarla münasebeti olmayan bir yerde sigara salonu bulunduracaktır. Bu salonun eşyası zor yanan maddeden olacak ve perde vesaire gibi kolay yanar tertibatı bulunmayacaktır.
- Sinema Müdürlüğü sigara içmek ve kabuklu yemiş yemek yasağının tatbikinden mesuldür. Binaenaleyh memur ve müstahdemler sigara içenleri, kabuklu yemiş yiyenleri yasağa riayete devam ettirmeğe ve dinlemeyenler olduğu takdirde hemen zabıtaya bildirmeğe mecburdurlar.
Sinema salonu ile koridorlara "Sigara İçmek ve Kabuklu Yemiş Yemek Yasaktır" levhası asılacaktır.

14) Seyircilerin Çıkmasına Yarayan Koridor ve Kapıların Emniyeti:

- Sinema salonu içindeki yollara masa, iskemle vesaire koyarak geçilmez bir hale getirilmesi ve aynı suretle seyircilerin bu yerlerde ayakta durması yasaktır.
- Salon kapıları ile koridor çıkış kapıları, merdiven ve avlular gibi seyircilerin herhangi bir tehlike anında serbest mahalle çıkmasına yarayan yerler sinemanın faaliyette bulunduğu zaman zarfında daima serbest kalacak ve talimatname hükümlerine göre aydınlatılmış olacaktır.

15) Makine dairesi de ilgili talimata uygun olarak yapılacaktır. Makine dairesinde makinistin tehlike vukuunda serbest hareketini zorlaştıracak veçhile birden ziyade makine bulunduğu takdirde ikinci bir çıkış kapısı bulunacaktır.

16) Makine dairesinde çıkacak bir film yangınında hasıl olan alevlerin tehlikesini azaltmak için kapı ve pencerelerin dış tarafından 50 cm. genişliğinde ve sağlı sollu en az 30 cm. taşacak şekilde saçtan bir markiz bulunacaktır.

17) Makinistin çıkmasına yarayan kapı ve koridorların daima serbest olması şarttır.

18) Havalandırma:

Makine dairesindeki baca ve pencereler, daireyi havalandırmaya kifayet etmediği takdirde, belediyenin hususi havalandırma cihazı koydurmaya hakkı olacaktır.

19) Filmlerin Muhafazası ve Bulundurulacak Filmler:

Makine dairesinde ancak o gün gösterilecek filmler bulunabilecek ve bu filmlerden, makine üzerinde bulunanlardan başkası makineden mümkün merteye uzak bir yerde ve en az 1 metre yükseklikte bulunan hususi bir dolap içinde muhafaza edilecektir.

20) Film Dolapları:

Film dolapları ve sandıkları muhakkak surette sert ağaçtan yapılmış olacak ve bu sandık veya dolap dikey bölümlerle bir tek film alan gözlerle ayrılacaktır. Bu gözlerden her biri yatay istikamet içinde hareket eden ve duman nüfuzuna mani olacak şekilde kendiliğinden kapanan sürgülerle mücehhez olacak ve bu sandık ayrıca bir demir sandık içinde bulunacaktır.

Makine dairesindeki film şeritleri bir makara içinde bulunacak ve bu makara, makara dışında bulunan film parçasının yanması halinde alevin makara içindeki filme sirayetine mümkün merteye mani olacak şekilde olacaktır. Bunun içinde filmin makaradan evvel ancak filmin geçebileceği kadar dar, lakin uzun dört tarafı madeni bir yarıktan çıkması şarttır.

- 21) Film Şeritleri:
Bu makaralar, kapağı açılacak şekilde ve filmi göstermeyecek bir tarzda yapılacaktır.
- 22) Film Yapıştırmağa Mahsus Ecza:
Makine dairesinde fevkalade kolay yanar madde olan film yapıştırma eczalarından ancak 30 gram kadarının muhafazasına izin verilebilir.
- 23) Film Sarma Cihazı:
Film sarma cihazı sinema makinesinden asgari 1,5 metre uzakta bulunacaktır.
- 24) Yangın Söndürme Cihazı:
Makine dairesinde tazyikli su şebekesi olacak ve sinema makinesi yanında en az 8-10 litre hacminde bir su kovası ile bir tane zor alev alır örtü bulunacaktır.
- 25) Diğer Cihazlar:
Makine dairesinde ancak sinema için lazım olan cihazlar bulundurulabilecektir. Ancak, bütün bu cihazların zor alev alır maddeden yapılmış olmaları şarttır.
- 26) Sinema Makinisti ve Bunun Vazifeleri:
Sinema makinesini idare edecek olan bu işe elverişli olduklarına dair belediye tarafından verilmiş bir vesikalari bulunması şarttır.
- 27) Makinistin Mevkii:
  - a) Sinema oynadığı müddetçe makinist, makine başından hiçbir vesile ile bilhassa film sarmak için ayrılmayacaktır.
  - b) Makine dairesinde iki tane makine mevcutsa o zaman her makine için ayrı makinist kullanabilecektir. Makinelerin kendiliğinden işleyebilecekleri isabet edildiği takdirde ikinci bir makinistin yerine ehliyet vesikasını haiz olmak şartı ile makinist muavini olmasına izin verilir.
- 28) Makinistin Mes'uliyeti:
Makinistin 20-30'ncü fıkralarda yazılı hükümlerin iyi bir surette tatbik edilmemesinden ve makine dairesi mahreçlerinin daima serbest bir halde bulunmasından sorumludur.
- 29) Yasaklar:
Makinist için yasak olan şeyler şunlardır:
  - a) Şeritleri makine civarına koymak,
  - b) Elbise vesaire gibi giyecek şeyleri makine dairesinde öteye beriye koymak ve asmak,
  - c) Makine dairesinde sigara içmek ve buraya açık ateş, yanar sigara ve pipo ile girmek veya girenlere göz yummak,
  - d) Yabancıların makine dairesine girmesine müsaade etmek.
- Sinema Makineleri:**
- 30) Makine Lambasının Projektörüne Mahsus Muhafaza:
Makine lambası her tarafı yanmaz bir maddeden yapılmış ve aralarında en az 2,5 cm. mesafe olan iki katlı bir muhafazaya konacaktır. Bu muhafazanın içi asbes veya buna benzer ateşten yanmaz bir madde ile tecrit edilecek ve yanan kömürlerin dışarıya düşmemesini temin edecek tarzda yapılmış olacaktır. Muhafazasının dış gömleğinde delikler bulunacak ve bu suretle iki gömlek arasındaki havanın yenilenmesi temin edilecektir.
- 31) Film Kameraları ve Emniyet Tertibatı:
  - a) Film yukarıda tarif edilen bir makaraya sarılmış olacaktır. Üst tarafındaki makaradan çıkan film seri bir surette ve aynı sür'atle diğer makaraya sarılacaktır. İki makine arasında ve serbest kalan filmin uzunluğu mümkün mertebe az olacak ve hararete maruz olan kısımlarının da ateş alınmaması için lazım gelen tertibatı filmin projektör muhafazasının kısımları ile temasa gelmeyecektir.
  - b) Herhangi bir arızadan dolayı şerit hareket etmediği veya hareket sürati pek az olduğu zaman şeritle adese arasında kendisine girecek kabiliyette muhafaza siperi mevcut olacaktır.
- 32) Muvakkat ve Seyyar Sinemalar:
Sayfiye yerlerinde olup ara sıra ve gayri muntazam fasılalarla sinema oynatılan ve seyirci adedi pek az olan yerlerde makine dairesinin talimatnamede açıkça yazılı vasıflara uygun bulunmasını istemek, bu gibi yerlerde fıkra 36'da yazılı istisnai hallerde müsaade etmek belediyenin salahiyeti dahilindedir. Ancak konacak sinema makinesinin muayene edilmiş ve lazım gelen vasıfları, tamamı ile haiz bulunmuş olması şarttır.
- 33) Sinema makineleri belediye teşkil edilen bir hey'et tarafından muayene edilecektir.
- 34) İstisnai Haller:
Seyyar ve muvakkat bir sinema, makine dairesi mecburiyetinden kurtulabilmek için;
  - a) Seyirci adedi 150 kişiyi geçmemeli,
  - b) Makine, seyircilerin oturduğu yerin üstünde ve açıkta olmalı ve makine dairesinin bulunduğu tarafta seyircilerin çıkışına yarayan kapı bulunmalı,
  - c) Filmlerin muhafaza edildiği sandık, yönetmelikte yazılı seyirci salonu ile alakası olmayan bir yerde saklanmalı. Yabancıların makine dairesine girmesine müsaade etmek yasaktır.
  - d) Sinema, tiyatro ve benzeri eğlence yerlerinin ilan ettikleri saatlerde seanslarına başlamaları ve belediyece tayin edilmiş saatlerde kapatmaları mecburidir.
  - e) Açık hava sinemalarının dış ısı derecesi 15 dereceden aşağı düştüğü takdirde müşteri kabul etmeleri yasaktır.
- 35) Okul Sinemaları:
  - a) Okul binaları içinde, sırf öğrencilere gösterilen sinemalarda hususi bir makine dairesinden, fıkra 36'da yazılı hallerde Milli Eğitim Müdürlüğü'nün müracaatı üzerine belediye istisnai olarak vazgeçebilir.
  - b) Bunun için sinema salonu olacak dairenin durumu da müsait şekilde olacaktır.

36) Sinema Makinesi:

- a) Makineyi, ancak belediye tarafından verilmiş bir makinist diploması bulunanlar idare edeceklerdir.
- b) 16 yaşından ufak talebe makineyi hiçbir vechile kullanmayacaktır. 16 yaşından büyük olan talebenin ancak ders mahiyetinde olmak üzere idaresine izin verilebilir.

37) İstisnai Haller:

36'ncı maddede yazılı olduğu gibi, hususi makine dairesi mecburiyetinden muafiyet ancak aşağıdaki yazılı hallerde caizdir.

- a) Şeritler ve bunların makaraları salonun dışında muhafaza edilmeli ve yönetmelikte yazılı vasıflara uygun olmalı, uygun sandıkları içinde ve sinema salonu dışında muhafaza edilmeli.
- b) Makinenin civarında ıslak bir örtü ile 25 litre su bulunmalı,
Muvakkat Madde: Mevcut Sinemaların Vaziyeti:
- c) Mevcut sinemaların vaziyet ve yönetmeliğine uygun olmayan noktaları tespit edilecek, bunların ıslahı için ne kadar mühlet verilmesi icap edileceğini dahi Encümen tayin edecektir.

TİYATRO

Madde 148- Hem tiyatro, hem sinema olarak kullanılan yerler (sinema sayılır) ve sinemalar hakkındaki hükümlere tabidir.

AÇIK YERLERDEKİ OYUN MAHALLERİ

Madde 149- Açık yerlerde sinema ve tiyatro tesisatı yapmak için belediyenin iznini almak şarttır. Bunun için de, bu gibi yerlerin lazım olan sıhhi şartları tamamıyla haiz olmaları ve civarındaki halkın rahatsız edilmesine meydan verilmemesi gibi şartlar aranacaktır.

KUKLA-KARAGÖZ VESAİRE

Madde 150- Kukla, Karagöz ve bunlara benzer oyunların yapılacağı yerler dahi emniyet ve sıhhat şartlarını havi ve bu cihetten belediyenin tetkikine ve ruhsatına tabi olacaktır.

BARLAR-DANSİNGLER-ÇALGILI KAHVELER BENZERLERİ

Madde 151- Bar açmak için belediyeden izin almak şarttır. Barlar, ancak belediye tembihi ile tayin ve ilan edilen yerlerde ve sıhhi, fenni şartları haiz oldukları belediyenin tetkiki neticesinde anlaşılacak kagir binalarda açılacaktır. Buralarda uyulacak şartlar şunlardır:

- a) Barlar; sınıflarına göre belediyece tayin edilecek mefruşat, tezyinat ve tertibatı havi olacaklardır.
- b) Barlar; eşya levazım ve müstahdemlere, içecek yerlere, bütün hususta taalluk eden sıhhi şartlar itibariyle gazino ve birahanelere mahsus olan hükümlere tabidirler.
- c) Barın kolayca görünür ve gidilir yerinde şehir telefonu bulunacak ve bunun yanında (en yakın polis ve sıhhi imdat merkezlerinin numaraları yazı) bir levha asılı olacaktır.
- d) Barlarda; binanın yapılışı ve sağlamlığı ve emniyeti, sıhhat tertibatı noktasından alabilecekleri en çok müşteri adedi belediyece tayin edilecektir. Bu miktarlardan fazla müşteri kabul etmek yasaktır.
- e) Çalgı ve numaralar için tayin edilmiş olan programların zamanlarına ve sıralarına riayet etmek bar işletenler için şart olup, müşterinin bu işe karışmaları yasaktır.
- f) Barlar gece yarısından sonra açık kalabilmek için belediyeden izin almak mecburiyetindedirler. İzinsiz veya alınan izinden fazla açık kalmak yasaktır.

DANSİNGLER

Madde 152- Emniyet ve sıhhat itibariyle barların tabi olacakları şartlara uygun olacaktır.

ÇALGILI KAHVELER

Madde 153- Çalgılı kahveler, gazinoların tabi oldukları hükümlere uygun olmakla beraber barlarda aranılan emniyet ve sıhhat şartlarını ve maddelerin (c) fıkrasındaki hükmü de havi olacaklardır.

AÇIK YERLERDEKİ DANS MAHALLERİ

Madde 154- Açık yerlerde dans yeri ve çalgılı kahve gibi müesseseler açmak belediyenin iznine bu hususta bunların benzerlerinde aranılan şartların yerine getirilmesine bağlıdır. Bu gibi yerlerde de, kapalı mahaldeki benzerlerinin tabi oldukları sıhhi hükümler tatbik olunur. Yukarıda bahsi geçen eğlence yerlerinde yapılması men edilmiş olan şeylerin buralarda da yapılması yasaktır.

SİRKLER-LUNAPARKLAR VE BAYRAM YERLERİ

Madde 155- Sirkler, lunaparklar ve bayram yerleri açılması ve belediyenin iznini almak ve emniyet sıhhat tertibatı itibariyle bu gibi yerlerde lazım gelen şartları tamamıyla yerine getirmek ve halkın toplanmasına mahsus mahallerdeki talimatnameye göre tatbik edilmesi icap eden hükümlere riayet olunmak şarttır.

BAYRAM YERLERİ

Madde 156- Bayram yerlerinin tayini belediyeye aittir. Buralarda kurulacak olan salıncak vesaire gibi şeylerin belediyece görülerek sıhhi ve fenni şartları havi oldukları anlaşıldıktan sonra kullanılma müsaadesi alınması şarttır.

XI. FASIL

LİKİT PETROL GAZLARININ (L.P.G.) TABİ OLACAĞI HÜKÜMLER

Madde 157-

1) Tarifi:

Likit petrol gazı (L.P.G.) ham petrolün tasfiyesinden elde edilen ve basınç altında sıvılaştıran bütan veya propan gazları karışımından ibaret bir yakıttır.

2) Likit petrol gazları üretim ve imal yerinde organik kükürt veya benzeri maddelerle özel şekilde kokulandırılmış olacaktır.

3) Likit petrol içerisinde ve tüplerinde su bulundurulmayacaktır.

- 4) Likit petrol gazlarının depolanmasında, tevziinden ve tüketilmesinde kullanılan tüpler Türk Standartlar Enstitüsünce tespit edilen normlara ve şartlara uygun olacaktır. İthal malı olan tüplerde ise imal edildiği memleketin norm ve şartları aranacaktır. Tüplerin çok kullanılmasından mütevellit haiz olduğu norm ve şartlardan (standartlarından) kaybedileceği nazara alınarak en çok beş yılda bir defa kontrolden ve su tazyik tesisinden geçirilmesi, norm ve standart ölçülerini muhafaza ettiğinin tarihli bir etiket halinde tüp üzerinde gösterilmesi ve satış fiyatlarının yazılması mecburidir.
- 5) Taşınması:
  - a) Likit petrol gazları doldurma (imâl) yerlerinden hususi surette yapılmış tankerle nakledilir.
  - b) Likit petrol gazları tüpleri doldurma imal yerlerinden depolara karayolu ve demiryolu ile özel surette yapılmış kamyon, sarnıçlı kamyon veya vagonlarla nakledilir.
  - c) Likit petrol gazı tüplerinin depolarından satış yerlerine, evlere ve işyerlerine nakli ve tevzii esastır. Bu maksatla özel surette yapılmış üzeri açık, yanları aralıklı, kasası ranzalı araçlar kullanılır. Umumi ve hususi araçlarla her ne surette olursa olsun tüp nakli yasaktır. Keza başka hizmetlerde kullanılan ve başka yüklerde yüklenmiş bulunan araçlarda tüp nakledilemez.
  - d) Satış yerlerinden evlere ve işyerlerine tüp nakli, üzeri açık, yanları açık, kasası ranzalı pikap, kamyonet veya üç tekerlekli bisiklet veya motosikletlerle yapılır. Bu vasıtaların istiap haddine göre taşıyacağı tüp miktarı belediyece tayin ve tespit edilir. Tüpler daima araçlar hareket halinde iken devrilmeyecek şekilde, fiziki hasarı ve tehlikeyi önleyecek tarzda emniyet altında bulunacak şekilde yüklenir.
- 6) Tüp nakleden tanker, kamyon, pikap ve kamyonetlerin her iki yanlarına taşıdıkları gazların isimlerinin yazılması mecburidir. (Mobil Gaz, Mutfak Gaz, Milan Gaz gibi.)
- 7) Tüp nakleden araçlarda 21/07/1996 tarih ve 12354 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan (araçların imal, tadilat ve montajı hakkındaki teknik şartları gösteren) yönetmeliğin 2.39 maddesi gereğince doldurulma hacmi (6) kg. olan el söndürme cihazlarından 2 adet bulundurulması mecburidir.
- 8) Tüp nakleden araçlarda normal elektrik ışıklarından gayri sun'î ışıklar (çıplak ateş) kullanılması yasaktır.
- 9) Tüp yüklü araçların yollar veya sahalar üzerine şoförü başında bulunmadan bırakılması yasaktır. Gece yapılan duraklamalarda aracın park ışıkları yakılarak, münasip bir yere park ettirilmesi lazımdır.
- 10) Tüp taşıyan araç seyir halinde iken herhangi bir gaz kaçağı halinin zuhurunda aracın ana yoldan ayrılıp tali yola geçinceye kadar gayet yavaş sürülmesi ve tali yola girince derhal bir kenara çekilip durdurulması gerekir.

Likit petrol gazı (LPG) yönetmeliğinin iş yerlerini ilgilendiren maddeler ilan:28/03/1974 tarih 14841 sayılı Resmî Gazete.

Likit Petrol Gazı Depolarının Tabi Olacağı Hükümler:

- 11) Likit petrol gazı tüp depolarının behemahâl meskun yerler dışında müstakil parseller üzerinde inşa edilmesi şarttır. Depolar bodrumsuz ve inşa edilmesi şarttır. Depolar bodrumsuz ve inşa seviyesinden en az 50 cm. yüksek zeminli ve hafif tip çatılı olur. 20 tüpten fazla tüp bulunan yerler depo sayılır. Likit Petrol Gaz Depoları 19/03/1968 tarih ve 12852 sayılı Resmî Gazetede ilan edilen 1. sınıf gayri sıhhi müesseseler beyanında bulunduğu kurulumu ilgili bakanlığın müsaadesine tabidir. Depolardan su sızması, çatı akması veya herhangi bir sebeple rutubet bulunmasının mutlak surette önlenmesi mecburidir. İstif sıraları arasında 1 metrelik boşluk bırakılması, boş tüplerin dolulardan ayrı bölmeden veya en az dolu tüplerden 2 metre uzaklıkta istif edilmesi mecburidir.
- 12) Depolarda, tabi ve cebri vantilasyon sağlanacak, elektrik tesisatı antigren olacak, priz ve anahtar gibi kumanda tertibatı gömme ve kapalı tipte olacaktır. Depolarda her türlü ısıtma cihazı ve aracı bulundurulması yasaktır.
- 13) Depolarda herhangi bir sebeple zeminde birikmesi muhtemel gazların yok edilmesi için lüzumu kadar aspiratör yerleştirilmesi ve bu aspiratörlerin açık hava ile irtibatı olması mecburidir. (Aspiratörler tavana yerleştirilecektir.)
- 14) Depolarda ve şehir içindeki satış yerlerinde gerekli yangın söndürme tertibatı ve cihazlarının cins ve miktarı 6/3150 sayılı Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe giren Sivil Savunma ile ilgili hizmetler bölümü hükümlerine göre belediyece tespit ve tayin olunur.

Likit Petrol Gazı Satış Yerlerinin Tabi Olacağı Hükümler:

- 15) Şehir içindeki yoğun ticaret merkezlerinde umumi bayi ve gerekse tali bayi olarak likit gazı satıcılığı yapan kimseler bu işyerlerinde hiçbir surette likit gazı tüpü bulunduramaz ve satamaz. Ancak iş yerlerinin, sipariş kabul etme bakımından yazıhane şeklinde kullanabilirler.
- 16) Şehir içerisindeki likit petrol gazı kullanacak olan işyerleri 19/03/1968 tarih ve 12852 sayılı Resmî Gazetede ilan edilen tüzükte yazılı 2.sınıf gayri sıhhi müesseseler beyanında bulunduğu Vilayet Makamından resmi müsaade almak mecburiyetindedirler.
- 17) Bayiler bir daireyi (bir eve) iki dolu tüpten başka satamaz. Ancak bu tip gazla çalışan banyo kazanı, buz dolabı gibi sarf yerleri bulunması halinde birer asil ve hepsine birden bir yedek tüp verilebilir.
- 18) İşyerlerinde sanayi tipi olmak üzere en çok iki dolu tüp bulundurulabilir. İş icabı fazla tüp bulundurmak mecburiyetinde olan işyerleri belediyenin iznini almağa ve tespit edeceği şartları yerine getirmeğe mecburdur.
- 19) Likit petrol gazı istihsal eden şirketler veya bunların baş bayileri satışa arz ettikleri tüplerin bakımı, kullanılması, evlerde ve işyerlerinde ocak, fırın gibi cihazlara bağlanması ile ilgili teknik hususları yanlarında çalıştırdıkları müstahdemlerine öğretmeğe ve bu hususlarda yetkili ve sorumlu olduklarına dair bir belge vermeye mecburdurlar. Bu nitelikte bir personeli bulunmayan satış yerlerinin çalışmasına müsaade edilmez. Bu tip belgeli personel yaptıkları işle ilgili bir işaret taşımaya mecburdur.
- 20) Oksijen gazları da bu madde hükmüne tabidir.
- 21) Likit gazları yeknesak ve ne şekilde olursa olsun gıda maddesi, giyim ve mefruşat malzemesi satan yerlerde satılmaz.

- 22) Likit petrol gazı istihsal eden şirketler veya bunların yetkili baş bayileri, tüplerin ve cihazların teknik icaplara uygun şekilde kullanılmasını gösterir şemalı ve açık ifadedeli kullanma talimatını müşterilerine vermeye mecburdur.
- 23) Umumi bayiler tarafından ana arterler üzerinde ve yoğun ticaret merkezlerinde tali bayilik verilmez. Ayrıca tali bayilerin satış yerinin, eski eserlere, cami, okul ve sinema gibi umuma açık yerlere en az 100 metre uzaklıkta bulunması şarttır.

Yukarıda belirtilen yerlerin dışında kalan mahallerden ihtiyaç sahiplerinin taleplerini hemen karşılayacak şekilde likit gaz satışı yapabilir. Satış yerinde en çok (16) onaltı dolu ve (8) sekiz boş ev tipi tüp bulundurulmak kaydıyla satış yapacak olan tali bayiler 19/03/1968 gün 12852 sayılı Resmi Gazetede de yayınlanan tüzük gereğince 2. sınıf gayri sıhhi müesseseler beyanında bulunduğu Vilayet Makamından müsaade almak zorunluluğundadırlar.

Tali bayiler, satış yerlerinde hiçbir surette sanayi tipi tüp bulunduramazlar.

- 24) İş bu yönetmeliğin yürürlüğe girmesinden önce verilmiş olan işletme ruhsatları yönetmeliğin gazetede yayını tarihinden itibaren 6 ay içinde geçerli olup, yönetmelik esaslarına iş yerini uydurmayan ve deposu olmayan likit petrol gazı satıcılarının almış oldukları işletme ruhsatları geçersizdir.

XII. FASIL

HAYVAN BESLEYENLER VE NALBANTLAR

Ahırlar:

Madde 158- Belediyeden ruhsatname almaksızın belediye sınırı içinde ahır ve ağıl yaptırmak yasaktır. Ahırların haiz olacakları vasıflar şunlardır:

- 1) Ahırlar kagir olacak, ahşap ve bağdadi olmayacaktır.
- 2) Ahırlar yüksek bir mevkide inşa edilecektir. Bu mümkün olmadığı takdirde dışarının zemininden biraz yüksek olmak şartı ile kuru bir yer seçilecektir. Çukur yerlerde, leşlerin ve her türlü hayvani maddelerin buldukları mahallere ahır yapılmayacaktır.
- 3) Ahırlar ayrı bir yere yapılacak ve insanların oturdukları binalara bitişik olmayacaktır.
- 4) Beygir ahırlarının yanında kümes bulundurulması ve ahırlarda ve ağıllarda hayvan bağlanan hanlarda tavuk, hindi, kaz, ördek, güvercin gibi kuşlar beslenmesi yasaktır.
- 5) Kendi ihtiyaçları ve kendi hizmetleri için başlı başına oturdukları evlerde bir inek veya en çok bir çift beygir beslemek isteyenler belediyeden izin almaya mecburdurlar.
- 6) Ahırların ön kısmı yani kapı pencereleri güneş ve güneydoğuya doğru olacaktır. Batıda komşu yeri sıhhi şartlarına bakılarak, eğer uzakta bataklık yerler veya rüzgarların getirdiği kokular yoksa izin verilir.

EK MADDELER

- 1) 1580 Sayılı Belediye Kanununun 15.maddesinin 3 ve 8. fıkralarına tevkifan belediye hudutları dahilindeki bütün servis işçileri karneye tabidir.
- 2) Servis işçileri tabirine kahvehaneler, kahve ocakları, bezik salonları, gazino ve bahçeler, pavyonlar, pastaneler, meşrubat satan büfeler, eğlence yerleri, lokantalar ve benzeri yerlerde çalışan işçiler dahildir.
- 3) 1580 sayılı kanunun 15. maddesinin 8. fıkrasında açıklanan ve halk ile temas eden hizmet erbabı için yetkili mercilerce meslek kursları açılması halinde bu kimselerin kursa iştirak ve ehliyet belgesi alması mecburidir.
- 4) Ek madde 3'de bahsi geçen mercilerce açılacak kursun, faaliyete geçmesi hususunda ilanı tarihinden itibaren bir ay içinde kursa giren işçiler öğrenim belgesi alırlar.
Bir aylık müddet sonunda, kurstan geçen işçiler ehliyet belgesiz, kurstan geçemeyenler öğrenim belgesiz çalışamazlar.
- 5) İlgili iş kolunda en az üç sene çalıştıklarını dernek belgesi ile tevsik edenler kurs görmeden imtihana girerler, bunu teminen kendilerine ek imtihana giriş belgesi verilir. İmtihanda muvaffak olmaları halinde öğrenim belgesi verilerek kursa tabi tutulurlar.
- 6) Öğrenim belgesi, imtihan belgesi ve ehliyet belgesi, kurs idaresi tarafından verilir. Öğrenim belgesinin sıra numarası kursa iştirak sırasını gösterir.
- 7) Öğrenim belgesinde, işçinin kimliği, çalıştığı işyeri ve ikametgah adresi, kursa iştirak tarihi, kursun devam müddeti, kurs yeri ve belgenin sıra numarası yazılır.
- 8) Her iş veren, kendi iş kolu ile ilgili olarak yetkili mercilere kurs açılması halinde işe alacağı işçinin ehliyetini sormakla mükelleftir. Ehliyet belgesi, öğrenim belgesi veya imtihan giriş belgesi almamış işçileri çalıştıran işverenler, 1608 sayılı kanuna göre cezalandırılır.

SON HÜKÜMLER

Madde 159- Bu yönetmeliğin emir, yasak ve lüzumlarını yerine getirmeyenler, hususi kanunlarda ayrıca bir ceza mevcut değilse Umuru Belediyeye Müteallik Ahkamı Cezaiye Kanunu ve bu kanunu tadil eden 15/05/1930 tarih ve 1608 sayılı kanun ve bu kanunun bazı maddelerini değiştiren 2575 ve 151 numaralı kanunlar hükümlerine göre tecziye edilir.

Madde 160- Bundan evvel yayınlanmış olan Belediye Sıhhi ve İdari-Fenni Zabıta Talimatnamesi hükümleri kaldırılmıştır.

Madde 162- Bu yönetmelik gazete ile yayınlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girer.